

Jaarverslag 2022/2023

Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

Jaarverslag over 2022/2023

Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

Inhoud

Jaarverslag over 2022/2023 Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming	5
I - Verslag van de directie aan de aandeelhouders	6
II - Verslag van de Raad van Commissarissen	16
III - Geconsolideerde jaarrekening	18
Geconsolideerde balans.....	18
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	20
Geconsolideerd kasstroomoverzicht.....	21
Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening	22
1. Algemeen	22
2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva.....	24
3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat	27
4. Materiële vaste activa	29
5. Financiële vaste activa.....	30
6. Voorraden	30
7. Te ontvangen rente.....	30
8. Belastingen en premies sociale verzekeringen	30
9. Overige vorderingen	31
10. Effecten	31
11. Liquide middelen.....	31
12. Groepsvermogen.....	31
13. Voorzieningen.....	32
14. Overige schulden	32
15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen	32
16. Netto-omzet	32
17. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten	33
18. Uitkomst der financiële baten en lasten.....	34
19. Belastingen.....	34
IV - Vennoetschappelijke jaarrekening.....	36
Vennoetschappelijke balans.....	36
Vennoetschappelijke winst- en verliesrekening.....	38
20. Toelichting op de vennoetschappelijke balans en winst- en verliesrekening.....	39
21. Materiële vaste activa	39
22. Financiële vaste activa.....	40
23. Overige vorderingen en overlopende activa.....	40
24. Effecten.....	40
25. Liquide middelen.....	40
26. Eigen vermogen.....	41
27. Overige schulden	41
28. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten	42
29. Uitkomst der financiële baten en lasten.....	42
30. Belastingen.....	43
31. Gebeurtenissen na balansdatum.....	43
32. Resultaatbestemming.....	43
V - Overige gegevens.....	48
VI - Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	50

Jaarverslag over 2022/2023

Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

gevestigd te Texel, Pontweg 1
1797 SN Den Hoorn
telefoon: 0222-369600
internet: www.teso.nl
e-mail: directie@teso.nl

Uit te brengen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, te houden op vrijdag 29 september 2023.

Personalia

Raad van Commissarissen

drs. F.M. van den Broeck, president-commissaris (commissaris vanaf 2009)
P.J.M. Poelmann, vice-president (commissaris vanaf 2012)
ing. M.E. Duin, secretaris (commissaris vanaf 2018)
S. Bakker RA (commissaris vanaf 2015)
C.H. Setz (commissaris vanaf 2022)

Directie

mr. drs. C.H.S. de Waal

Doelstelling

Artikel 2 van de statuten:

'Het doel van de vennootschap is het exploiteren van een bootdienst tussen Texel en Den Helder en, in het algemeen, het verbeteren van de verbindingen van Texel met de vaste wal. De vennootschap kan deelnemen in andere vennootschappen of ondernemingen en directievoeren over vennootschappen of ondernemingen met een soortgelijk of aanverwant doel'.

Ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Noordwest-Holland te Alkmaar, onder nummer 37000097.

I – Verslag van de directie aan de aandeelhouders

Algemeen

In de voorgaande directieverslagen heeft u kunnen lezen dat Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming zich bezint op de consequenties van een verdere toename van het aantal over te zetten voertuigen. Als de aantallen in deze vervoerscategorie op piekmomenten verder gaan toenemen zal dat een grote impact hebben want de schaalgrootte van de schepen, de veerhavens, de opstel terreinen, wegen en parkeerterreinen is niet berekend op een verdere toename van de piekdrukke. Uit de passagiersmonitor blijkt dat de kwaliteit van de TESO dienstverlening hoog wordt gewaardeerd. Echter hoe lang zal dat nog zo zijn indien zich op piekmomenten steeds meer voertuigen van en naar de gemeente Texel bewegen?

Sinds haar oprichting geeft TESO vraaggestuurd invulling aan het statutaire bereikbaarheids-oogmerk, oftewel op basis van de behoefte en verwachting van haar stakeholders. Dit zijn de aandeelhouders en de reizigers, maar ook de overheden en de ketenpartners die verantwoordelijk zijn voor het aansluitende wegennet en de openbaar vervoer infrastructuur.

Ideeën over hoe het moet, veranderen door de tijd heen. TESO staat aan de vooravond van een volgende transformatie. Dit betekent dat TESO in de nabije toekomst niet alleen op de vraag naar vervoer zal inspelen, maar daar op een meer genuanceerdere manier mee zal omgaan. Dit vraagt om grondige analyse en een zorgvuldige dialoog met de stakeholders. TESO zal daartoe het initiatief nemen. Daarbij is de vraag wat wenselijk is als het over de bereikbaarheid gaat, wat is de behoefte en is er bereidheid om gevolgen van te nemen besluiten te aanvaarden? En wat conflicteert met bestaande afspraken en overheidsregels waar TESO niet van mag afwijken? Met een integrale aanpak en een open vizier zal gewerkt worden aan een uitkomst die de belangen dient van alle stakeholders.

Het boekjaar 2022/2023 is in financieel opzicht een tegenvallend jaar geweest met een negatief bedrijfsresultaat na belastingen ad € 3.107.000. De hoge brandstofprijzen speelden TESO parten, evenals andere kostenstijgingen en een op basis van een waarderingswijzing door te voeren incidentele omzetcorrectie. Nadere informatie hierover treft u aan in de financiële paragraaf in dit verslag.

Vervoersontwikkeling

Kwantiteit

Het voertuigvervoer is ten opzichte van het boekjaar 2021/2022 met 0,4% gedaald tot 1.790.000 personen-auto-equivalenten. Het aantal Texelse voertuigovertochten is toegenomen met 3,1%, terwijl het aantal overtochten door niet-Textelse voertuigen met 1,4% is afgenomen.

In het boekjaar 2022/2023 zijn 4.238.000 personen vervoerd, dit is een stijging van 1,6% ten opzichte van vorig boekjaar. Het aantal overgezette tweewielers, hoofdzakelijk fietsen, is met 8,3% toegenomen tot gemiddeld 17 tweewielers per afvaart.

Kwaliteit

In dit boekjaar zijn in totaal 14.425 (v.j. 14.448) afvaarten uitgevoerd. Daarvan zijn er 8.551 uitgevoerd met ms. 'Texelstroom' en 5.874 met ms. 'Dokter Wagemaker'. Er zijn 267 (v.j. 21) afvaarten vervallen vanwege een technische oorzaak en 5 als gevolg van een blokkade van de Helderse veerhaven door protesterende vissers en boeren, als onderdeel van het landelijke protest tegen het stikstofbeleid.

Ongepland zijn 83 (v.j. 130) extra afvaarten uitgevoerd om wachttijden te beperken, bijvoorbeeld op momenten waarop de vervoersdrukke langer aanhield dan op basis van de afvaartenplanning oorspronkelijk was voorzien. De gemiddelde bezettingsgraad van de voertuigdekken was dit boekjaar 37,39 % (v.j. 37,42%). Buiten de reguliere dienstregeling om zijn op basis van de oproepen van de alarmcentrale 152 (v.j. 134) spoedeisende ziekenreizen uitgevoerd.

In het boekjaar 2022/2023 is het aantal voertuigen dat met wachttijd werd overgezet toegenomen tot 135.185 (v.j. 124.277). De stijging zal waarschijnlijk incidenteel van aard zijn daar deze voornamelijk wordt verklaard door de in september en oktober vervallen afvaarten.

Het monitoren van de klanttevredenheid via de passagiersmonitor en het inzetten van klantgerichte strategieën helpt TESO om haar dienstverlening gericht aan te passen aan de behoeften en verwachtingen van de reizigers. De passagiersmonitor 2022 is gebaseerd op 34.520 (v.j. 31.543) ingevulde vragenformulieren, waaronder 517 door Texelaars.

Van de 15 aspecten die onderdeel uitmaken van dit passagiersonderzoek zijn er dit jaar 14 (v.j. 14) met het normcijfer 8,0 of hoger gewaardeerd. Het aan TESO toegekende algemeen rapportcijfer voor de

totale dienstverlening is een 8,38. De prijs-kwaliteit-verhouding is met een 8,13 hoger gewaardeerd dan ooit. Alleen de horecagelegenheden op de veerhavens worden nog niet met het normcijfer 8,0 of hoger gewaardeerd. Positief is wel dat ook daar duidelijk een stijgende lijn is waar te nemen in de cijfers: de waarde-ring is toegenomen van een 7,71 in 2021 tot een 7,87 in 2022. Als de opwaartse lijn in 2023 kan worden voortgezet zullen deze horecagelegenheden dan mogelijk met een 8,0 of hoger gewaardeerd worden. Indien TESO in 2023 voor alle 15 aspecten een 8,0 of hoger ontvangt is dat voor het eerst sinds de start van de passagiersmonitor in 2005.

“ Als de aantallen in deze vervoers-categorie op piekmomenten verder gaan toenemen zal dat een grote impact hebben... ”

Bedrijfsontwikkeling

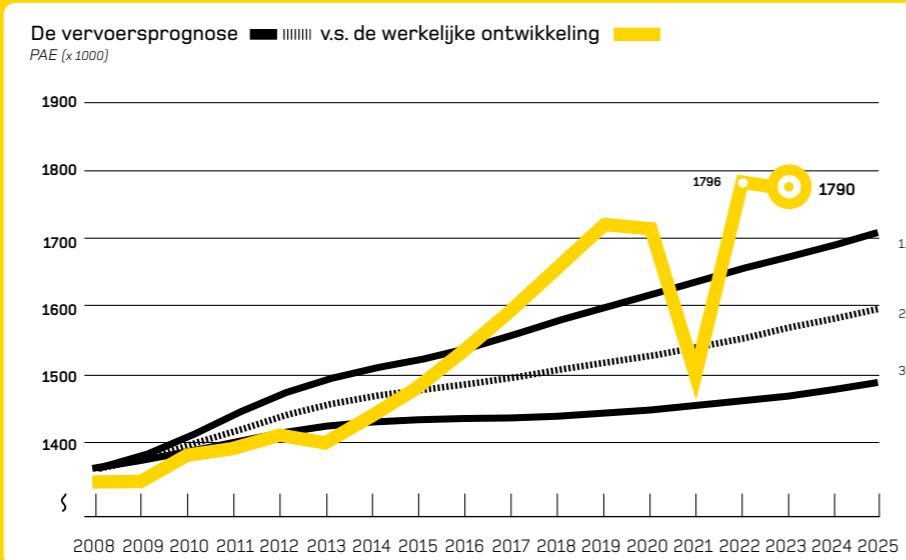
Schepen

Vanwege de voorziene vervoersdrukke was het in de zomer van 2022 nodig om gedurende negen aaneengesloten weken op alle weekdays afvaarten uit te voeren met de beide schepen. Onderhoudswerkzaamheden zijn uitgevoerd tijdens de vaart en gedurende het gepland en ongepland onderhoud aan de eigen kade op 't Horntje. Het assessmentresultaat van de International Safety Management audit was opnieuw positief: *“During the audit objective evidence has been found which indicates that the management system has been properly implemented and maintained”*.

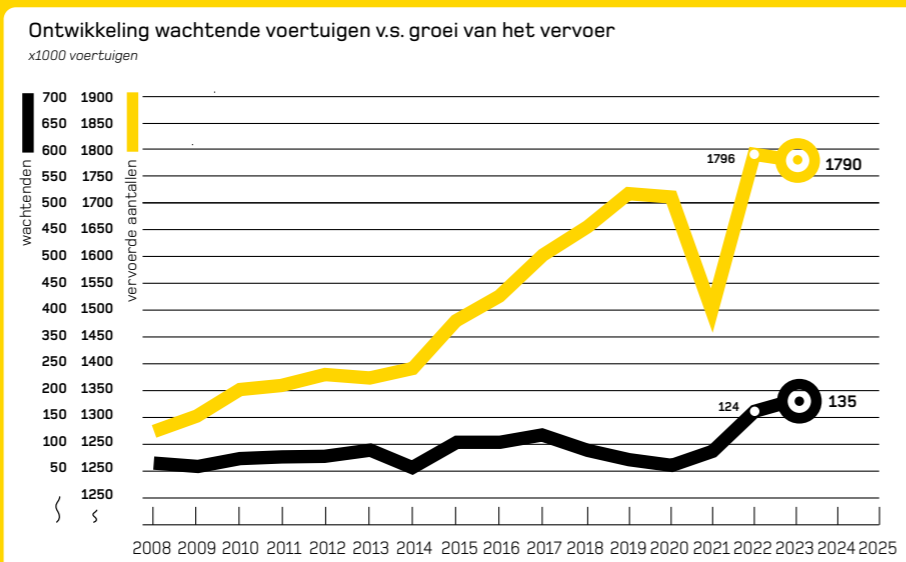
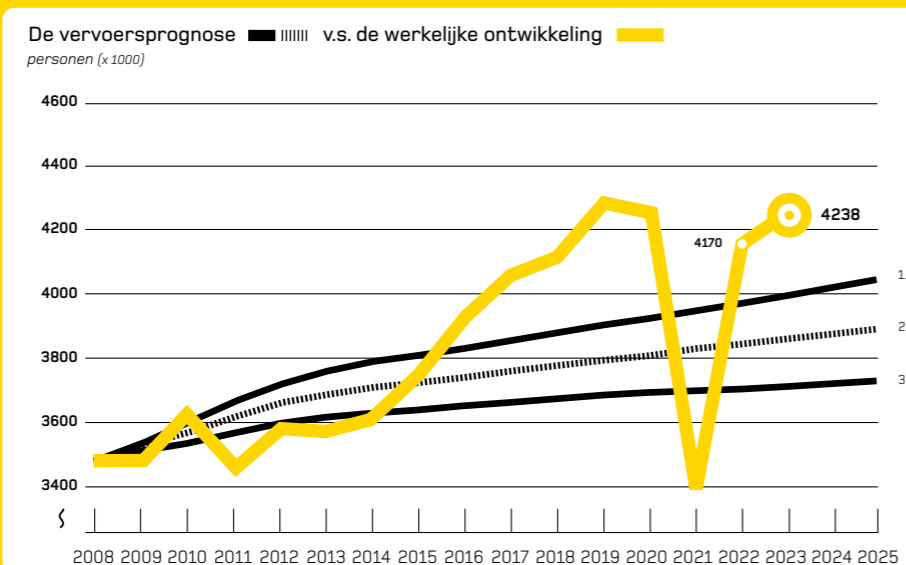
Op 17 september 2022 trad er een communicatiestoring op in het alarm- en monitoringsysteem van ms. 'Texelstroom' waarbij alle technische functies kortstondig uitvielen. Vervolgens zijn de schepen gewisseld met als doel om de oorzaak van de communicatiefout in het boordsysteem op te sporen en op te lossen. Ondanks een uitvoerige storingsanalyse werd die oorzaak echter niet gevonden. Dit noopte tot een investering in een tijdrovende modificatie, die de veiligheid waarborgt indien de storing zich onverhoopt opnieuw voordoet.

- 1. maximum scenario
- 2. midden scenario
- 3. minimum scenario

- 1. maximum scenario
- 2. midden scenario
- 3. minimum scenario

Gedurende drie weken was er geen enkele inzet van ms. 'Texelstroom' mogelijk. Op wisseldagen liepen de wachttijden daardoor incidenteel op tot maximaal vier uur. TESO staat achter haar besluit om deze modificatie ten behoeve van een veilige vaart uit te voeren, maar het spijt ons dat reizigers in deze periode te maken hebben gehad met wachttijden.

De schepen verkeren in goede staat dankzij het preventief onderhoud door de technische dienst. Bij wijze van investering in de kwaliteitsuitstraling van de schepen werd deze dienst in 2022 uitgebreid met een fulltime schilder. Ms. 'Dokter Wagemaker' onderging in de maand november het jaarlijkse reguliere onderhoud. Om de uitstoot van dit schip verder te verlagen wordt overwogen om gebruik te gaan maken van HVO20, een tweede generatie biobrandstof die niet concurreert met voedsel en de productie van voedselgewassen. Het voornemen is een nulmeting uit te voeren van de uitstoot bij het varen op de huidige brandstof, zodat daarna objectief vastgesteld kan worden welke uitstootreductie met HVO20 gerealiseerd kan worden.

Vergelijkbaar aan een probleem dat zich in 2021 voordeed bij een testlancering van de vloten van ms. 'Dokter Wagemaker' deed zich op 9 januari 2023 een soortgelijk probleem voor bij de hercertificering van de reddingsvloten van ms. 'Texelstroom'. Dit heeft beperkte consequenties gehad voor de dienstregeling omdat dit zich manifesteerde bij aanvang van de geplande onderhoudsperiode. De leverancier heeft alle zeilen moeten bijzetten om dit probleem zo spoedig mogelijk op te lossen, hetgeen uiteindelijk het geval was op 17 februari 2023.

In de veerhaven van Den Helder zijn onderhoud en reparaties uitgevoerd aan het duurzame automatische afmeersysteem waar ms. 'Texelstroom' gebruik van maakt. De technische configuratie van ms. 'Dokter Wagemaker' is minder geschikt voor het gebruik van dit systeem, daar dit tot grote schommelingen in de motorbelasting leidt, waardoor schade kan ontstaan.

Veerhavens en overige zaken

Zestig jaar na de ingebruikname van de veerhaveninstallaties gaat Rijkswaterstaat deze vernieuwen. Een uitdagend project, waarvan de uitvoering niet mag conflicteren met de continuïteit van de TESO dienstregeling, zodat Texel tijdens de werkzaamheden goed bereikbaar blijft. In 2020 heeft een interne commissie van TESO de zogenaamde klanteisen gespecificeerd en een jaar later met Rijkswaterstaat gedeeld.

In 2022 heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat definitief goedkeuring verleend aan dit omvangrijke vervangings- en renovatieproject. De volgende stap is dat er in opdracht van Rijkswaterstaat studies worden uitgevoerd die na de zomer van 2024 worden opgeleverd. Zodra bekend is waar binnen de huidige veerhavenconfiguraties de nieuwe installaties worden gerealiseerd, zal TESO gericht input leveren met betrekking tot de inrichting van de terreinen en aangrenzende infrastructuur. In ieder geval inzake factoren die een snel en efficiënt proces van laden en lossen bevorderen, de indeling en positie van de opstel-terreinen en parkeerfaciliteiten, het aansluitend openbaar vervoer, verkeersveiligheid en het optimaal faciliteren van fietsers en voetgangers. Hierbij wordt samengewerkt met Rijkswaterstaat, gemeente Den Helder, gemeente Texel en de Provincie Noord-Holland.

De rijbanen bij de voertuigketteren zijn voorzien van een automatisch lengtemeetsysteem voor alle voertuiglengtes. Bij wijze van pilot werd daarmee eerst bij één loket voor alle voertuigen de mogelijkheid gecreëerd om op basis van een vooraf aangekocht e-ticket automatisch toegang te verkrijgen tot het opstel-terrein in Den Helder. Dit systeem vereist dat gebruik wordt gemaakt van een extra slagboom, hetgeen soms tot verwarring heeft geleid bij reizigers. In het boekjaar 2023/2024 zullen op basis van de hiermee opgedane ervaringen optimalisaties in de communicatie en in de softwarematige configuratie worden doorgevoerd.

TESO is in 2018 als initiatiefnemer betrokken geweest bij de totstandkoming van het 'Manifest N250' met daarin een voorstel voor de aanleg van een ongelijkvloerse kruising in de N250. Sindsdien vertegenwoordigt de TESO directeur met drie andere ondernemers het bedrijfsleven van Den Helder (OVDH) en Texel (TOP) bij politieke en ambtelijke processen op het vlak van de bereikbaarheid bij de gemeenten Den Helder en Texel en de provincie Noord-Holland.

Door Inholland studenten is een verkennende studie uitgevoerd naar de bouw van een parkeergarage in een nieuw duinlandschap aan de noordoostzijde van de Texelse veerhaven. Dit zou van meerwaarde kunnen zijn voor de gebiedsuitstraling, maar zal niet worden gerealiseerd vanwege de hoge kosten van aanleg en exploitatie.

Op 17 februari 2023 vond bij het Maritiem- en Juttersmuseum Flora de feestelijke opening plaats van het TESO tentoonstellingspaviljoen, waar het stuurhuis van het verder volledig gerecyclede ms. 'Schulpengat' integraal onderdeel van uitmaakt.

De openingshandeling werd in stijl verricht door een aantal gepensioneerde TESO kapiteins, die tijdens hun loopbaan op de brug van ms. 'Schulpengat' werkzaam zijn geweest.

Bij de opening waren vele genodigden aanwezig, waaronder vertegenwoordigers van externe fondsen die naast de initiatiefnemers een financiële bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van deze expositie: Leader, Texelfonds, Samenwerkende Maritieme Fondsen, Stichting Toeristisch Investeringsfonds Texel, Prins Bernard Cultuurfonds, Stichting Nederlands Binnenvaart Bureau, gemeente Texel en het Waddenfonds. Om het eigen karakter extra te lading geven zijn het gebouw en de expositie over de eigen veerdienst voornamelijk door lokale leveranciers gerealiseerd. Een bewuste keuze van TESO, Flora en Stichting Juttersmuseum Texel.

Het afgelopen boekjaar zijn net als vorig boekjaar 97 aandelen van eigenaar gewisseld en per einde boekjaar telt TESO in totaal 3.168 (v.j. 3.160) aandeelhouders. TESO is blij met de grote loyaliteit van de aandeelhouders, die samen mogelijk maken dat TESO optimaal invulling kan blijven geven aan haar statutaire doelstelling.

Resultaat

De netto-omzet is ten opzichte van het boekjaar 2021/2022 met circa vier procent gedaald van € 26.597.000 tot € 25.541.000. Dit laat zich hoofdzakelijk verklaren door een schattingswijziging van de balanspost vooruit ontvangen plaatskaarten en daarnaast door een daling van het voertuigvervoer met 0,4%. De tariefstijging die per 1 januari 2023 is doorgevoerd heeft vanwege het gebroken boekjaar slechts beperkt invloed gehad op de omzet in het boekjaar 2022/2023 en zal een positief effect hebben op de omzet in het boekjaar 2023/2024.

De totale bedrijfskosten zijn 17,4% hoger dan vorig boekjaar en bedragen € 29.426.000. TESO is net als veel andere bedrijven in de vervoerssector bovengemiddeld geraakt door de hoge brandstofprijzen. Daardoor zijn de brandstofkosten dit boekjaar met € 2.477.000 toegenomen, dit is een verdubbeling van deze kosten ten opzichte van het boekjaar 2021/2022. Daarnaast zijn als gevolg van gewijzigde arbeidsvoorwaarden en een uitbreiding van de ingezette uren de salariskosten met 18% toegenomen van € 5.973.000 tot € 7.076.000. De overige kosten, inclusief onderhoudskosten en afschrijvingen, zijn toegenomen met 5,2%. TESO kijkt kritisch naar de kostenstructuur en bedrijfsprocessen om mogelijke inefficiënties te identificeren en te elimineren.

De uitkomst van de post financiële baten en lasten is € 112.000 hoger dan vorig boekjaar. Een verdere batenstijging wordt voorzien voor het boekjaar 2023/2024. TESO profiteert hierbij van de gemaakte keuze om financiële middelen hoofdzakelijk liquide aan te houden, op basis van de verwachting dat de licht negatieve rente eindig zou zijn. Het boekjaar is afgesloten met een negatief bedrijfsresultaat na belastingen ad € 3.107.000 (v.j. een winst ad € 1.230.000).

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de opbrengsten en kosten van groepsmaatschappij Rebotex B.V. (Op de Boot) toegevoegd. Rebotex B.V. heeft in het boekjaar 2022/2023 een omzet gerealiseerd van € 4.223.000 (v.j. € 2.188.000). Naast de jaarlijks geïndexeerde pachtsom is er sprake van een negatief resultaat ad € 252.000 (v.j. € 84.000).

Tarievenbeleid

Het tarievenbeleid is gebaseerd op het nagestreefde evenwicht tussen kostendekking en financiële continuïteit. Per 1 januari 2023 zijn de vervoerstarieven voor het eerst sinds jaren verhoogd, gemiddeld met 4,75 procent, hetgeen nodig was om de stijgende kosten te compenseren. De tariefsverhoging is gecombineerd met opnieuw een vereenvoudiging van de tariefstructuur. De toeslag voor touringcars op basis van het aantal inzittenden is afgeschaft. Deze maatregel draagt bij aan een voorspoedigere verkeersdoorstroming bij de voertuigautomaten. De tarieven voor voetgangers en fietsers zijn niet verhoogd, om het duurzaam reizen te stimuleren en Texel voor iedereen goed bereikbaar te houden. Zo wordt tevens het gebruik van alternatieve vervoersmodaliteiten gestimuleerd, hetgeen kan helpen om wachttijden terug te dringen.

Voornamelijk als gevolg van niet te beïnvloeden externe factoren zijn de bedrijfskosten in twee jaar tijd met bijna 30% gestegen. Het is van cruciaal belang de tarieven zorgvuldig te evalueren en binnen onze strategie de tevredenheid over de prijs/kwaliteitverhouding en de financiële stabiliteit te waarborgen. Op basis van de aanhoudend hoge inflatie valt niet uit te sluiten dat er meer tariefsverhogingen zullen volgen. Aan de hand van het lange termijn financieel plan, met daarin scenario's voor de omzet- en kostenontwikkeling, zal in 2023 worden besloten of er per 1 januari 2024 opnieuw een tariefsverhoging dient te worden doorgevoerd. In dat geval zal worden overwogen om dan tevens een verdergaande differentiatie aan te brengen in de tarieven, om zo te stimuleren dat enerzijds de bezetting van de schepen op rustige momenten toeneemt en anderzijds op drukke momenten de wachttijden afnemen.

Van links naar rechts: Stuurmannen Dennis van der Slikke en Frans Coevert en kapitein Jacob Kooiman.

In 2018 heeft de regering besloten tot de invoering van 21% btw (tot 2019 was dit 0% btw) op de kosten van aanschaf, onderhoud en reparatie van waddenveerboten. Zolang TESO geen btw heft op de bootkaartjes veroorzaakt deze btw verhoging een stijging van de inkoopkosten die in de tarieven moet worden doorberekend. Voor een ruime meerderheid van de passagiers pakt dit echter goedkoper uit dan wanneer TESO wel btw zou gaan heffen op het bootkaartje. Dat is echter niet oneindig het geval. Zodra een nieuwe veerboot wordt aangeschaft is het van belang dat TESO btw heft op de bootkaartjes, zodat de over de aanschafsprijs van de nieuwe veerboot verschuldigde btw verrekend kan worden. Om die reden is tijdens de aandeelhoudersvergaderingen in 2020, 2021 en 2022 benoemd dat uiterlijk voor de aanschaf van de volgende nieuwe veerboot TESO alsnog over zal moeten gaan tot het heffen van btw op de prijs van het bootkaartje.

Medewerkers

TESO wil een aantrekkelijke werkgever zijn en haar medewerkers een goede en veilige werkomgeving bieden. Daarbij worden naast de belangen van de medewerkers ook de belangen van de externe stakeholders erkend en

die dienen met elkaar in balans te worden gehouden. In juni kwam er weer een evenwichtig cao akkoord tot stand, dat zowel recht doet aan de belangen van de medewerkers als aan de stabiliteit van de onderneming.

Het gemiddelde aantal TESO medewerkers is op basis van verloonde uren 105,6 (v.j. 101,7). Bij Rebotex (Op de Boot) waren op basis van de verloonde uren gemiddeld 34,5 (v.j. 32,4) mensen werkzaam. Deze gemiddelden zijn opgebouwd door de inzet van 147 (v.j. 142) medewerkers bij TESO en 71 (v.j. 52) medewerkers bij Rebotex.

Risicobeheersing

TESO is in 1907 door de Texelaars opgericht met als doel om optimaal invulling te geven aan een goede bereikbaarheid van het eiland. Sindsdien is dit doel niet gewijzigd. Om continu invulling te kunnen blijven geven aan dit doel worden hoge eisen gesteld aan het presteren op de kernwaarden veiligheid, continuïteit, kwaliteit, betaalbaarheid en duurzaamheid. Jaarlijks worden de kansen en bedreigingen ten aanzien van deze resultaatgebieden geëvalueerd. Daaruit vloeien besluiten voort die doorgaans een belangrijk onderdeel vormen van de bedrijfsbegroting voor het volgende boekjaar.

Het ondernemingsbeleid is risico-avers, waarbij risico-management in alle lagen van de organisatie wordt erkend als een proces van primair belang. Iedereen draagt bij aan de risico identificatie en bijbehorende beheersmogelijkheden. Op het niveau van de raad van commissarissen en het management ligt het zwaartepunt bij het strategisch bewustzijn en binnen de organisatie voorname-lijk bij de operatie, financiën en compliance.

Ten behoeve van het risicomangement worden diverse meetinstrumenten ingezet, zoals interne audits, externe ISO/ISM audits, de passagiersmonitor door Panteia, accountantscontroles, klachten- en incidentenrapportages, voorraadcontroles en de Risico Inventarisatie & -Evaluatie inzake de arbeidsrisico's. In oktober 2022 vond de ISO 9001:2015 audit plaats. Daarbij is aangetoond dat het managementsysteem voldoet aan de eisen en de organisatie in staat stelt om te voldoen aan de wettelijke eisen en eisen uit de ISO 9001 norm.

In het boekjaar 2020/2021 is in nauwe samenwerking met de ondernemingsraad de vijfjaarlijks Risico Inventarisatie & -Evaluatie uitgevoerd en is in vervolg daarop een plan van aanpak opgesteld en geaccordeerd door de arbeidshygiënist, met maatregelen die zullen worden uitgevoerd om de veiligheid op de werkvloer verder te vergroten. Inmiddels is circa 80% van de in het plan van aanpak vastgelegde verbeteracties uitgevoerd. In het boekjaar 2023/2024 wordt de uitvoering van de resterende punten van plan van aanpak ter hand genomen.

De financiële bedrijfsvoortgang wordt actief gemonitord op basis van de begroting, alsmede aan de hand van de financiële en operationele kwartaalrapportages, om waar nodig te kunnen bijsturen. Het beleggingsstatuut dient als basis voor het vermogensbeheer en het cashmanagement.

Om de kwaliteit en deskundigheid van de interne organisatie te waarborgen zijn er, naast vrijwillige studiefaciliteiten, voor een aantal functies verplichte opleidingen en worden er veiligheidstrainingen aan boord van de schepen georganiseerd. Om adequaat te kunnen inspelen op relevante veranderingen in de externe omgeving wordt in toenemende mate een beroep gedaan op het aanpassingsvermogen en de flexibiliteit van de medewerkers. Voor zover dit belangrijke wijzigingen in de organisatie tot gevolg heeft, wordt hieromtrent vooraf advies van de ondernemingsraad ingewonnen.

Bedrijfsmatige risico's die zich in het boekjaar 2022/2023 hebben voorgedaan c.q. hebben geopenbaard, betreffen tot de vervoersvraag te herleiden operationele aandachtspunten, de technische modificatie die in het najaar op ms. 'Texelstroom' diende te worden gerealiseerd en de afhankelijkheid van de in slechte technische staat verkerende veerhavenin-

richtingen. Om te blijven voldoen aan wet- en regelgeving is proactief actie ondernomen op aangekondigde wetswijzigingen en bij de invoering van nieuwe wet- en regelgeving. Zo was TESO met de andere zoute veren betrokken bij de nationale implementatie van de Richtlijn van de Europese Unie inzake de uniforme bemanningseisen voor de binnenvaart. Op basis van de inrichting van de interne organisatie streeft TESO er naar om frauderisico's zoveel mogelijk te mitigeren of reduceren. Fraude kan echter in iedere onderneming voorkomen en is dan doorgaans gebaseerd op een samenloop van omstandigheden die ertoe leiden dat waarden onrechtmatig aan de onderneming worden onttrokken of er misleiding ten aanzien van de verslaggeving plaatsvindt. TESO analyseert deze risico's op periodieke basis.

Net als andere ondernemingen in de vervoersector heeft ook TESO dit boekjaar last gehad van de hoge brandstofprijzen. Van de extreme stijging van de aardgasprijs is geen nadeel ondervonden, omdat alleen diesel werd ingekocht. Maatregelen die eerder werden geïmplementeerd om het brandstofverbruik te optimaliseren en de efficiëntie van de veerboten te verbeteren hebben de pijn van de hoge brandstofprijzen wat verzacht. Desondanks blijft de onvoorspelbare en sterk fluctuerende brandstofprijs een punt van zorg. Om die reden zijn in de maand mei 2023 contracten afgesloten met vaste inkooprijzen met betrekking tot een deel van de in 2023 en 2024 te verbruiken brandstoffen.

IT beleid

Digitalisering ondersteunt TESO in haar ambitie om operationele processen te optimaliseren en te versnellen. Vanwege de complexiteit van het ICT-landschap, de groeiende dreiging van cybercriminaliteit en daaraan verbonden risico's, afgezet tegen de relatief beperkte omvang van de organisatie, is de faciliterende rol op dit vlak hoofdzakelijk uitbesteed aan terzake deskundige externe partijen. Het IT beleid is vormgegeven op basis van de pijlers continuïteit, betrouwbaarheid en vertrouwelijkheid. Alle connecties voor bedrijfskritische systemen zijn redundant uitgevoerd. Regelmatig worden zogenaamde 'failover'-tests uitgevoerd en continu vindt monitoring plaats om gericht en tijdig noodzakelijke aanpassingen te kunnen doorvoeren. De data en/of processen zijn op meerdere, geografisch gescheiden, locaties ondergebracht. Om de data-integriteit te kunnen waarborgen worden bij nieuwe ontwikkelingen testprotocollen doorlopen, alvorens nieuwe functionaliteiten te implementeren.

In het boekjaar 2022/2023 is de bedrijfszekerheid, redundancy en preventie monitoring van de systemen verder geoptimaliseerd. Oude servers zijn ontmanteld, er zijn switches vervangen en het gecentraliseerd beheer van werkplekken is

uitgebreid om deze beter te beveiligen. Externe leveranciers worden aangesloten op een nieuw systeem dat voorziet in beveiligde toegang tot hun systemen binnen het TESO netwerk.

In december is het nieuwe Ticket Administratie Systeem in gebruik genomen. Deze backoffice software betreft een maatwerkpakket dat gebaseerd is op de nieuwste (cloud)technologie en standaarden. Deze applicatie bevat bijvoorbeeld alle producten, tickets en kentekens, zorgt voor aansturing van de automatische toegangspunten, communiceert met de kassa's en genereert rapportages. Daarnaast worden veel meer zaken via dit systeem afgehandeld.

De kantoorapplicatie omgeving blijft voorlopig centraal belegd bij een leverancier die voldoet aan ISO 9001:2015, ISO 27001, PCI-DSS, ISO 14001 en ISAE 3402. De hosting vindt plaats door partijen die minimaal voldoen aan de ISO 27001:2013, ISO 27018, ISO 14001:2015, ISO 9001:2015, SOC 1, SOC2, SOC 3, PCI-DSS, ISAE 3402 type II en NEN 7510:2017 certificeringen.

Vanwege de Europese NIS2 richtlijn en CER richtlijn worden alle IT gerelateerde projecten en systemen in dat perspectief tegen het licht gehouden. De scope wordt breder dan voorheen: technische, operationele en organisatorische maatregelen worden naast de meer traditionele Informatie Technologie (IT) nu ook toegepast op de Operationele Technologie (OT). Waar IT zich voornamelijk richt op het waarborgen van de vertrouwelijkheid van informatie, richt OT zich voornamelijk op de beschikbaarheid en integriteit van systemen. De IT planning is hierop aangepast, zodat de belangrijkste prioriteiten in relatie tot de richtlijnen tijdig op orde zijn.

Innovatie

Door beleidsmatig in te zetten op de implementatie van duurzame maatregelen streeft TESO naar het behalen van milieuwinst, het verlagen van de operationele kosten en het bevorderen van de continuïteit. TESO overweegt om bij de vervanging van ms. 'Dokter Wagemaker' een hybride of volledig elektrische veerboot in de vaart te brengen. Over een aantal jaren zal een besluit worden genomen over de energiebronnen en voortstuwingsstechniek voor dit nieuwe vlaggenschip. Op basis van de ambitie om zo mogelijk volledig elektrisch en emissieloos te varen heeft TESO aan Liander gevraagd om inzichtelijk te maken of men duurzaam in die elektriciteitsbehoefte kan voorzien met oplaadpunten

in de beiden veerhavens. TESO verwacht in 2023 afspraken te maken met Liander die een betrouwbaar perspectief bieden op het tijdig kunnen beschikken over verzwaarde stroomaansluitingen ten behoeve van een elektrificatie van de toekomstige schepen.

Sinds januari 2023 geldt voor kantoorpanden de verplichting om tenminste aan energielabel C te voldoen. De TESO kantoorpanden op 't Horntje beschikken over een energielabel A+, waarmee nu reeds wordt voldaan aan de hogere landelijke eis die per 2030 zal ingaan. In vervolg op deelname aan de Circulair Ondernemen Challenge van Rabobank in 2020 zijn in het boekjaar 2022/2023 vervolgstappen gedefinieerd op het vlak van circulariteit. Onder andere de volgende initiatieven worden ontplooid: met de bedrijfskledingleverancier wordt de ontwikkeling van recycling- en productietechnieken voor circulaire werkkleding verkend, bij Op de Boot is een streefpercentage van 70% lokale inkoop ingevoerd, er wordt doorlopend gestreefd naar een reductie van het energieverbruik en een verhoging van het aandeel groene energie.

Medewerkers van de technische dienst van TESO hebben in het boekjaar 2022/2023 zonnepanelen geplaatst op het gebouw van het bedrijfsbureau technische dienst. Deze wekken jaarlijks circa 15.000 kWh op. Lithium-ion batterijpakketten die door ms. 'Texelstroom' worden gebruikt voor een duurzame vaart, zullen na de vervanging door nieuwe batterijen mogelijk een tweede leven krijgen op de Texelse veerhaven.

Toekomst

In het afgelopen boekjaar hebben zich op zowel het economisch als op het sociaal-maatschappelijke vlak ingrijpende veranderingen voorgedaan. Zo rijst de inflatie de pan uit, is het landelijk ziekteverzuim gestegen naar het hoogste niveau sinds 2000, is er sprake van extreme schommelingen van de brandstofprijzen, kwam er abrupt een einde aan de negatieve rente en is de uitkomst van de oorlog in Oekraïne ongewis.

Deze turbulente omgevingscontext maakt de nabije toekomst relatief onvoorspelbaar en onzeker. TESO zal zich blijven richten op financiële stabiliteit en het bevorderen van de tevredenheid van de passagiers, opdat de veerdienst zich onder deze omstandigheden op een solide wijze kan doorontwikkelen. Duurzaamheid staat hierbij hoog op de agenda. TESO erkent de urgentie om haar ecologische voetafdruk te verminderen en milieuvriendelijke alternatieven te omarmen.

Dit betekent dat TESO voortgaat op de ingeslagen weg, voortstrevend blijft investeren in technologieën en systemen die de impact van de veerdienst op het milieu verminderen. Met de beoogde investering in een opwaardering van de stroomvoorzieningen op de veerhavens wordt de basis gelegd voor het gebruik van volledig elektrische of hybride aandrijvingsystemen, het minimaliseren van uitstoot en het verbeteren van de energie-efficiëntie van de schepen.

In het boekjaar 2023/2024 zal op ms. 'Texelstroom' een upgrade plaatsvinden op basis van het Transmission Control Protocol, om een succesvolle levering van gegevens en berichten via het boordnetwerk te kunnen garanderen. Het verder betrouwbaar maken van het technische systeem, ten behoeve van een continue inzetbaarheid, heeft de allerhoogste prioriteit. Niet eerder dan zodra dat doel is gerealiseerd zal er weer aandacht uitgaan naar de wens om het schip weer op CNG te kunnen laten varen. Dit impliceert dat vooralsnog aangenomen wordt dat niet eerder dan in het boekjaar 2024/2025 de dual-fuel motoren weer op aardgas zullen draaien. Dit is voor het laatst het geval geweest in maart 2021. In financieel opzicht heeft dit tot dusverre niet nadelig uitgepakt voor TESO, want de inkoopprijs van aardgas is in 2022 extreem hoog geweest. Die inkoopprijs was dermate hoog dat andere rederijen noodgedwongen LNG veerboten geheel of deels uit de vaart hebben moeten nemen, uit oogpunt van de met aardgas te behalen milieuvoordelen is dit teleurstellend, gelukkig is de gasprijs inmiddels weer zodanig gedaald dat varen op gas in financiële zin weer mogelijk is.

Een meevaller voor TESO is dat de levensduur van de batterijen van ms. 'Texelstroom' aanmerkelijk langer is dan oorspronkelijk werd verondersteld. Deze zullen niet eerder dan in 2024 vernieuwd worden. Het voorlopige voornemen is om ms. 'Dokter Wagemaker' niet eerder dan in 2033 te vervangen door een nieuw schip, omdat dit mogelijk maakt dat er langer gespaard kan worden voor de aanschaf van nieuwe schepen en omdat dan geprofiteerd kan worden van technische innovatie in de nautische sector die nu nog niet voldoende is beproefd.

In 2014 is door TESO overwogen om ms. 'Schulpengat' aan te houden als derde veerboot. Daar is toen vanaf gezien vanwege hoge jaarlijkse kosten, de toenmalige capaciteit van de technische dienst, de structureel benodigde derde ligplaats, de op basis van het historisch trackrecord geringe kans dat inzet van dit schip vaker dan incidenteel aan de orde zou kunnen gaan zijn en oude onderdelen die niet meer vervangen zouden kunnen worden.

De situatie was toen anders dan nu, in of omstreeks 2028 zal een dergelijke afweging opnieuw worden gemaakt en kan de uitkomst mogelijk anders zijn dan in 2014. Het langer aanhouden van ms. 'Dokter Wagemaker' zou tevens opportuun kun-

nen zijn indien de seizoensverbreding verder doorzet. Met drie schepen kunnen er, mits er voldoende vaarploegen beschikbaar zijn, ook tijdens groot onderhoud aan één van de schepen, naar behoefte extra diensten met een tweede veerboot worden gevaren om wachttijden te voorkomen.

Omdat Rijkswaterstaat had aangekondigd dat de te vernieuwen veerhaveninstallaties gereed zouden gaan zijn voor eind 2025, had TESO toen besloten om een aantal voorgenomen projecten even uit te stellen, zodat die praktisch gecombineerd zouden kunnen worden met de uitvoering van de havenwerkzaamheden van Rijkswaterstaat. Naar aanleiding van het recente nieuws dat de vernieuwde veerhavens niet eerder dan in 2030 worden opgeleverd heeft TESO besloten om een aantal van die projecten nu ter hand te nemen. Dit zijn verbeterprojecten met raakvlakken op het gebied van veiligheid, arbeidsomstandigheden en/of kwaliteit, die geen uitstel dulden tot 2030. Met Rijkswaterstaat zal worden besproken hoe desinvesteringen bij die projecten zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden. Voorts zal Rijkswaterstaat nog aan TESO toelichten in welke technische beheersmaatregelen er wordt voorzien om de veerhaveninstallaties tot 2030 betrouwbaar in bedrijf te houden.

Voor TESO ligt de prioriteit in Den Helder onverminderd bij het in samenspraak met belanghebbenden optimaliseren van de bereikbaarheid van de veerhaven, uitbreiding van de opstelcapaciteit, uitbreiding van de parkeer capaciteit en het verkorten van de lostijd van de schepen. TESO is in het boekjaar 2023/2024 betrokken bij de ontwikkeling van een mobiliteitsvisie voor de gemeenten Den Helder en Texel. Daarbij is de input van de dialoog die TESO met haar stakeholders wil voeren van belang. Willen onze stakeholders dat er niet meer voertuigen worden overgezet dan nu het geval is? Of wil men dat er ruimte blijft voor groei, maar dat we met elkaar meer spreiding gaan afdwingen om wachttijden te voorkomen, hetgeen dan vooral ook een beroep doet op onder andere verhuurders van toeristische accommodaties om het in- en uitchecken anders vorm te geven? Of willen de stakeholders juist mogelijk maken dat het aantal voertuigen verder kan toenemen en dat mogelijk maken door fors te investeren in grotere schepen, grotere veerhavens, grotere opstel-terreinen, een uitbreiding van de capaciteit van de wegen en parkeerterreinen?

TESO ontplooit met diverse andere partijen, waaronder de NS en de provincie Noord-Holland, initiatieven om te bevorderen dat reizigers er vrijwillig voor kiezen om niet met het eigen vervoer naar Texel reizen, maar met het openbaar vervoer. En dat kan dan normaal gesproken altijd zonder wachttijden, want op vrijwel alle afvaarten is nog veel capaciteit beschikbaar voor passagiers die de oversteek als voetganger of fietser willen maken.

STIFT en Stichting Juttersmuseum Texel ondertekenen sponsorovereenkomst TESO tentoonstelling.

De omvang van de TESO organisatie en operatie is het achterliggende decennium aanzienlijk uitgedijld. De complexiteit van de omgeving waarbinnen de veerdienst functioneert is van lokaal tot op het niveau van de EU toegenomen, hetgeen leidt tot een breed palet aan nieuwe taken, kansen en bedreigingen. Op basis van het bewustzijn daaromtrent is het van cruciaal belang om proactief strategieën te blijven ontwikkelen om deze zaken het hoofd te bieden. Om hier op een adequate manier op te kunnen schakelen is besloten dat de directie zal worden uitgebreid van nu één naar straks twee directeuren. Ook de afdeling HRM zal worden versterkt en zich nadrukkelijker bezig gaan houden met de toekomstbestendige ontwikkeling van de personele organisatie, op basis van een strategie die met waardering voor het verleden een nieuwe koers uitzet richting de toekomst.

De financiële positie volstaat vooralsnog om de komende jaren de bedrijfsmiddelen op orde te houden en om over een buffer te kunnen beschikken om zo nodig een volgende (corona)crisis opnieuw veerkrachtig te kunnen doorstaan. TESO is gestart met de opbouw van liquiditeiten om de vervanging van ms. 'Dokter Wagemaker' op basis van eigen middelen mogelijk te maken. De toekomstige resultaatontwikkeling hangt in vergaande mate samen met de omzetontwikkeling, de inflatie, de

rentevergoeding op de geld- en kapitaalmarkt en de effectiviteit van de interne kostenbeheersing.

Samenvattend staat TESO voor uitdagingen die vastberaden zullen worden aangepakt om succesvol uitvoering te kunnen blijven geven aan de doelstelling die de oprichters in 1907 voor ogen hadden. Het is van evident belang om de dialoog met de stakeholders aan te gaan over de toekomst en in verband daarmee ook trends te analyseren, zodat proactief en op gepaste wijze kan worden ingespeeld op veranderingen. TESO zal blijven investeren in duurzaamheid, innovatie en klantgerichtheid om de veerdienst te versterken en daarmee ook de positie buiten concessiewetgeving te consolideren. TESO blijft actief zoeken naar manieren om de kosten te beheersen en de efficiëntie verder te verbeteren.

Met de steun en betrokkenheid van alle medewerkers en de raad van commissarissen zal TESO haar maatschappelijke functie op een goede manier kunnen blijven vervullen.

Texel, 22 juni 2023

mr. drs. C.H.S. de Waal, directeur

II – Verslag van de Raad van Commissarissen

Geachte aandeelhouders,

Wij doen u verslag van het boekjaar 2022-2023.

De Raad van Commissarissen heeft toezicht gehouden op het beleid en op de algemene gang van zaken van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en heeft bij de vervulling van deze taak de in aanmerking komende belangen van de stakeholders bij de vennootschap afgewogen. De Raad van Commissarissen heeft zich in haar functioneren aangesloten bij de visie en kernwaarden van de organisatie en heeft daarbij nadrukkelijk aandacht gehad voor de continuïteit van de organisatie en daarmee voor de veerdienst Texel - Den Helder v.v.

De leden van de Raad van Commissarissen voldoen volledig aan de eisen zoals deze zijn gesteld in de statuten van TESO, het reglement van de Raad van Commissarissen en de profielschets voor leden van de raad. De Raad van Commissarissen heeft de directie geadviseerd over het te voeren beleid. Deze taak werd uitgevoerd vanuit een proactieve en constructieve benadering, op basis van onderling vertrouwen en vertrouwen naar de directie.

De Raad van Commissarissen heeft in het boekjaar naast de geplande vergaderingen en extra vergaderingen overleg gevoerd met de externe accountant. De commissarissen zijn 100% aanwezig geweest bij de vergaderingen. Tussentijds is er informeel contact geweest tussen individuele leden van de Raad van Commissarissen en met de directie over diverse belangwekkende ontwikkelingen. Een vertegenwoordiging van de Raad van Commissarissen heeft een overlegvergadering met de ondernemingsraad bijgewoond. Tot genoegen kon de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders op de laatste vrijdag in september weer live plaatsvinden.

Specifieke aandachtspunten in het boekjaar 2022-2023

Naast de jaarlijks terugkerende onderwerpen, zoals het te voeren algemeen en financieel beleid, de begroting en de jaarverslaggeving, is in de vergaderingen van de Raad van Commissarissen aandacht geweest voor een aantal specifieke onderwerpen.

De uitbreiding van de directie van één naar twee personen is een voorbeeld van een dergelijk specifiek onderwerp. TESO is een continubedrijf, waar zich 24/7 zaken kunnen voordoen die voortdurend om de beschikbaarheid en inzet van de directie vragen. Dit betekent dat de huidige directeur sinds zijn aantreden in 2008 altijd stand-by moest staan. Dit in combinatie met het sindsdien toegenomen aantal projecten, uitdagende externe ontwikkelingen en belangrijke stakeholdervraagstukken, vormen voor de Raad van Commissarissen reden de directie uit te breiden. De nieuwe directeur zal gaan functioneren naast directeur De Waal. Beiden zijn verantwoordelijk voor het strategisch beleid. De Waal zal daarnaast in de eerste plaats de verantwoording hebben voor extern relatiebeheer, communicatie, financiën en juridische zaken. De nieuwe directeur gaat zich richten op de interne organisatie, waaronder operatie, techniek en horeca, personeelsbeleid en duurzaamheidsprojecten.

De storing van ms. 'Texelstroom' in het najaar van 2022 is een ander specifiek onderwerp waar de aandacht van de Raad van Commissarissen dit boekjaar naar uit is gegaan. TESO heeft er naar het oordeel van de Raad van Commissarissen goed aan gedaan om het veiligheidsrisico te onderkennen en om die reden het schip uit te vaart te nemen totdat er een adequate technische beheersmaatregel was getroffen. Dat het schip gedurende drie weken vanwege de werkzaamheden niet kon worden ingezet heeft geleid tot wachttijden en dat is spijtig, echter doet TESO geen concessies aan het verzorgen van een veilige overtocht.

De vooruitzichten over het vernieuwen van de verouderde veerhaveninstallaties nemen de zorgen over de kwaliteit en betrouwbaarheid op de korte termijn niet weg. Het ministerie van I&W heeft de vervanging van deze installaties geprioriteerd maar het zal een project zijn dat meerdere jaren in beslag neemt. Dat het uitvallen van een veerhaveninstallatie een reëel scenario is, is juni 2023 gebleken bij de veerdienst Holwerd-Ameland. Langdurige problemen met de installaties waar TESO op aangewezen is zullen de continuïteit van onze veerdienst ernstig schaden. Met mogelijk ernstige gevolgen voor de bereikbaarheid en veiligheid van Texel. We zijn verheugd dat het ministerie en Rijkswaterstaat deze risico's onderkennen. Vanuit de Raad van Commissarissen is er regelmatige en ruime aandacht voor dit dossier, waar de directie veel tijd en energie in steekt gezien het grote belang voor de bereikbaarheid van Texel.

TESO werd in 1907 opgericht door de Texelaars. De rijke historie van 116 jaar TESO is met dank aan Stichting Juttersmuseum Texel te zien in een nieuw tentoonstellingspaviljoen bij het Maritiem- en

Juttersmuseum Flora. Raad van Commissarissen vindt het van groot belang dat de historie en kernwaarden van TESO aandacht blijven krijgen. TESO is een unieke 'eigen' veerdienst en biedt op basis van haar bereikbaarheidsoogmerk een uitstekende dienstverlening en prijs-kwaliteitverhouding. Om dat te behouden is het belangrijk het 'TESO-verhaal' te blijven vertellen aan alle gebruikers van de veerdienst.

Als gevolg van een sterke toename van de loonkosten en de brandstofkosten is het boekjaar 2022/2023 afgesloten met een negatief financieel resultaat. Op basis van het incidentele karakter van de impact van de schattingswijziging, de tariefsverhoging per 1 januari 2023 en voor de brandstoffen afgesloten termijncontracten, voorziet de Raad van Commissarissen dat het boekjaar 2023/2024 mogelijk weer met een licht positief resultaat zal kunnen worden afgesloten.

Het jaarlijkse gesprek met de externe accountant

In dit gesprek dat op 23 juni 2022 is gevoerd, werd door de externe accountant vastgesteld dat de gang van zaken binnen Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming op het gebied van administratieve beheersing in het boekjaar 2021/2022 naar behoren is verlopen. Aansluitend heeft de Raad van Commissarissen besloten de externe accountant Ernst & Young te vragen voor de controle op het jaar 2022/2023 een offerte aan

Raad van Commissarissen:

drs. F.M. van den Broeck, president-commissaris

P.J.M. Poelmann, vice-president-commissaris

ing. M.E. Duin, secretaris

S. Bakker RA

C.H. Setz

te leveren. Na vaststelling in de algemene vergadering van aandeelhouders dat er geen bezwaar is tegen opdrachtverlening aan Ernst & Young is de controleopdracht voor 2022/2023 verleend.

Preadvies

Wij bieden u hierbij de door de directie opgemaakte jaarrekening 2022/2023 aan. Deze jaarrekening is gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring door Ernst & Young Accountants LLP. De accountantsverklaring is in het hoofdstuk 'overige gegevens' opgenomen.

Wij stellen u voor:

- 1) De jaarrekening 2022/2023 overeenkomstig artikel 23 punt 7 van de statuten, vast te stellen zoals deze door de directie is opgemaakt.
- 2) Om het negatieve resultaat na belastingen te onttrekken aan de reserves.
- 3) De directie te dechargeren voor het gevoerde beleid en de commissarissen voor het gehouden toezicht over het boekjaar 2022/2023.

Texel, 22 juni 2023

III – Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans

voor bestemming van het resultaat, in duizenden euro's

Activa

	Ref.	31 maart 2023	31 maart 2022
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	4		
Schepen		92.019	96.052
Bedrijfsgebouwen		1.535	1.735
Overige vaste activa		5.897	3.418
Activa in uitvoering		444	1.582
		99.895	102.787
Financiële vaste activa	5	23.287	18.225
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorraden	6	2.447	2.111
Vorderingen			
Debiteuren		678	263
Te ontvangen rente	7	47	22
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8	1.645	579
Overige vorderingen en overlopende activa	9	580	632
		2.950	1.496
Effecten	10	3.952	
Liquide middelen	11	22.335	27.551
Totaal		<u>154.866</u>	<u>152.170</u>

Passiva

	Ref.	31 maart 2023	31 maart 2022
GROEPSVERMOGEN			
Totaal groepsvermogen	12	134.180	135.370
VOORZIENINGEN	13	11.765	11.175
KORTLOPENDE SCHULDEN			
Leveranciers		1.084	589
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8	268	214
Pensioen		254	188
Vooruit ontvangen plaatskaarten		3.991	2.158
Overige schulden	14	3.324	2.476
		8.921	5.625
Totaal		<u>154.866</u>	<u>152.170</u>

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

in duizenden euro's

	Ref.	2022/2023	2021/2022
Netto-omzet	16	29.046	28.404
Kostprijs van de omzet	17	<u>-26.642</u>	<u>-22.330</u>
Bruto-omzetresultaat		2.404	6.074
Algemene beheerskosten	17	<u>-6.599</u>	<u>-4.453</u>
Bedrijfsresultaat		-4.195	1.621
Uitkomst der financiële baten en lasten	18	<u>80</u>	<u>-30</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		-4.115	1.591
Belastingen	19	<u>1.008</u>	<u>-361</u>
Resultaat na belastingen		<u><u>-3.107</u></u>	<u><u>1.230</u></u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

in duizenden euro's

	Ref.	2022/2023	2021/2022
Kasstroom uit operationele activiteiten:			
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		-4.115	1.591
Afschrijvingen	4	7.390	7.200
Mutaties waardering effecten	5	41	46
Mutatie latentebelasting vordering	5	-59	21
Mutaties voorzieningen	13	<u>586</u>	<u>586</u>
Subtotaal		3.843	9.444
Mutaties werkkapitaal:			
Mutaties voorraden	6	-336	-250
Mutaties vorderingen		-1.454	229
Mutaties effecten	10	<u>-3.952</u>	<u>0</u>
Subtotaal		-5.742	-21
Mutaties schulden	14	3.296	-213
Vrijval dividendbewijzen NV TESO		-4	0
Belastingdruk jaarrekening	18	<u>346</u>	<u>-972</u>
		<u>3.638</u>	<u>-1.185</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		1.739	8.238
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:			
Investeringen materiële vaste activa	4	-1.911	-2.323
Desinvestering materiële vaste activa		<u>0</u>	<u>0</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-1.911	-2.323
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:			
Investeringen financiële vaste activa	5	-5.044	-530
Dividend		<u>0</u>	<u>0</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-5.044	-530
Netto kasstroom boekjaar:			
		<u><u>-5.216</u></u>	<u><u>5.385</u></u>
Liquide middelen 1 april		27.551	22.166
Liquide middelen 31 maart		<u>22.335</u>	<u>27.551</u>
Mutatie liquide middelen boekjaar		<u><u>-5.216</u></u>	<u><u>5.385</u></u>

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

1. Algemeen

1.1. Bedragen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De periode van het boekjaar loopt van 1 april tot en met 31 maart en is gebaseerd op continuïteit van de onderneming. Alle hierna opgenomen bedragen zijn, indien niet anders weergegeven, in duizenden euro's. De jaarrekening is opgesteld op 22 juni 2023.

1.2. Activiteiten

De activiteiten van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit:

- het onderhouden van een bootdienst tussen Texel en Den Helder;
- het exploiteren van horecabedrijven.

Deze activiteiten vinden in het binnenland plaats.

1.3. Vestigingsadres

Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming is gevestigd op Pontweg 1, 1797 SN, Den Hoorn. Ingeschreven in handelsregister van de K.v.K. onder nummer 37000097.

1.4. Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.5. Continuïteit

N.V. TESO heeft per 31 maart 2023 een positief werkkapitaal van € 22.762, heeft een eigen vermogen van € 134.180 en heeft geen externe financiering. Gezien de huidige vermogens- en liquiditeitspositie, het begrote resultaat over 2023/2024 verwacht TESO ook de komende jaren een gezonde bedrijfsvoering. De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de vennootschap.

1.6. Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en haar groepsmaatschappij(en) opgenomen. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen, waarin N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming direct of indirect beslissende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op de balansdatum.

De groepsmaatschappij(en) worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het eventuele aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Extra slagbomen ten behoeve van automatische lengtemeetsysteem bij de voertuigloketten.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappij(en) worden geëlimineerd. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappij(en) zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

De in de groep begrepen vennootschappen zijn:

- N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming te Den Hoorn (100%)
- Rebotex B.V. te Den Hoorn (100%)

Alle groepsmaatschappij(en) zoals opgenomen in deze paragraaf worden aangemerkt als verbonden partij.

1.7. Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, leden van de Raad van Commissarissen van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

1.8. Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappij(en)

Vanaf de overnamedatum worden resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Hierbij wordt als overnamedatum beschouwd de datum dat beslissende zeggenschap kan worden uitgeoefend in de betreffende vennootschap.

De verkrijgingprijs bestaat uit het geldbedrag of equivalent dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming, vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa.

Groepsmaatschappij(en) blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

1.9. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het kasstroomoverzicht brengt, zoals de naam al zegt, de kasstromen binnen de onderneming in beeld, waarbij deze kasstroom gesplitst wordt in drie hoofdgroepen, te weten: operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Per saldo leidt dit tot een mutatie in het saldo liquide middelen.

In de hier gehanteerde opzet wordt onder liquide middelen verstaan: kasgelden, tegoeden op bankrekeningen en direct opeisbare deposito's. Onze beleggingen in obligaties en langlopende deposito's worden aangehouden als belegging op lange termijn en zijn om die reden onder de financiële vaste activa opgenomen.

1.10. Vreemde valuta

Incidentele aankopen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de contante wisselkoers op de datum van afhandeling van de transactie.

1.11. NOW- en TVL regeling

Op de NOW-regelingen (Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid) en TVL-regelingen (Tegemoetkoming Vaste Lasten) in verband met de COVID-19 pandemie, kon tot en met maart 2022 een beroep worden gedaan, waar alleen Rebotex B.V. nog voor in aanmerking kwam. De in het resultaat van het boekjaar 2022-2023 opgenomen bedragen hebben betrekking op de definitieve bedragen die naderhand, aan de hand van de definitieve berekening, door de uitvoerende instanties respectievelijk het UWV en RVO, aan Rebotex B.V. zijn toegekend.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1. Algemeen

Activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Behoudens de aanschaf van schepen, deze worden gewaardeerd tegen de actuele waarde. In de balans, de winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2. Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn aangepast met betrekking tot de waardering van de verplichting die aangehouden wordt voor de vooruit ontvangen plaatskaarten. Gelet op de jaarlijks toenemende waarde hiervan wordt rekening gehouden dat het niet reëel is om aan te nemen dat alle verkocht plaatskaarten in de toekomst ook ingeleverd zullen worden en wordt, als maximale verplichting op de balans, 15% van de omzet aangehouden. Voor het overige zijn de gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3. Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij haar bedrijfsactiviteiten uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming.

2.4. Instandhoudingdoelstelling en waarderingsmethode

Het systeem van waardering en winstbepaling is gericht op de handhaving van de specifieke koopkracht van het vermogen, geïnvesteerd in schepen en bedrijfsgebouwen en op handhaving van het nominale vermogen, geïnvesteerd in de overige activa. Deze beide doelstellingen worden gerealiseerd door de hierna te vermelden waarderingsgrondslagen.

2.5. Materiële vaste activa

- Schepen

De schepen zijn gewaardeerd conform het 'besluit actuele waarde'. De basis voor de berekening is de actuele waarde van de schepen op het moment van de ingebruikname (op basis van het inzicht dat hieromtrent is opgedaan in het onderliggende offertetraject). De herwaardering van de schepen vindt niet plaats aan de hand van de vervangingswaarde, maar op basis van de ontwikkeling van de (actuele) kostprijs. Dit betekent dat er een jaarlijkse herwaardering plaatsvindt op basis van de aanschafwaarde minus de afschrijvingen plus de inschatting van de actuele kostprijs (aan de hand van relevante prijsindexcijfers, in het bijzonder de loonindexcijfers voor de landen in de Europese Unie). Dit betreft maatwerk en er is geen andere betrouwbare referentiewaarde beschikbaar die tussentijds kan worden gehanteerd om de actuele waarde te bepalen. Gebleken is dat de indexering de werkelijkheid qua actuele waarde voldoende benaderd. Daarnaast vindt bij aanschaf en verkoop van schepen een herijking plaats. Op basis van ervaringen met het afstoten van schepen wordt de restwaarde geactualiseerd.

- Bedrijfsgebouwen

De bedrijfsgebouwen zijn gewaardeerd op basis van de historische kostprijs minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. De ondergrond van de gebouwen is verkregen in erfpacht of wordt gehuurd. Het reserve opstel terrein en de ondergrond zijn in eigendom. Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van het actief. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

- Overige

De overige materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

2.6. Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid zijn gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. Deelnemingen en overige kapitaalbelangen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming, waarbij niet in contanten uitgekeerde dividenden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Obligaties met een vaste looptijd die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, waarbij lineaire amortisatie wordt toegepast.

Langlopende deposito's zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De onder financiële activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde (zie verder de paragraaf 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'); afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

2.7. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming beoordeelt op balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst. Als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Een bijzondere waardevermindering wordt direct ten laste van het resultaat gebracht.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt het incurred loss model gehanteerd en wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen. Deze wordt contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument, hetzij de actuele effectieve rentevoet. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, moet worden teruggenomen als de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake was geweest van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-enverliesrekening verwerkt.

2.8. Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs. De goederen worden verbruikt via de first in first out methode. Waarbij in beginsel de technische en economische levensduur gelijk is aan de levensduur van het onderhavige schip. Ingeval artikelen opgenomen in de voorraad niet meer voldoen aan de technische specificaties worden deze afgewaardeerd bijvoorbeeld nadat bij modificaties aan het schip onderdelen niet meer gebruikt kunnen worden.

2.9. Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, rekening houdend met mogelijke oninbaarheid, op individuele grondslag bepaald. Indien niet anders vermeld hebben de vorderingen een looptijd korter dan een jaar.

2.10. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kasmiddelen, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.11. Herwaarderingsreserve

Herwaarderingsreserves worden onder aftrek van de latent verschuldigde belastingen in de herwaarderingsreserve opgenomen.

2.12. Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

- Latente belastingen

Voor tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale winstberekening wordt de daardoor per saldo uitgestelde belasting tegen het nominale tarief geldend na het verslagjaar als passiefpost opgenomen. Actieve belastinglatenties worden tegen het voor het geldende nominale tarief na het verslagjaar in aanmerking genomen, indien realisatie naar verwachting te zijner tijd kan plaatsvinden.

- Survey schepen

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de schepen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. Het bedrag dat wordt toegevoegd aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periodiciteit waarmee het onderhoud wordt uitgevoerd. Deze voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling over de boekjaren heen van de lasten voor periodiek uit te voeren groot onderhoud aan de schepen.

De TESO vaarsimulator is verhuisd van Oudeschild naar een nieuwe ruimte in het TESO kantoor op 't Horntje.

2.13 Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Schulden welke verband houden met tickets die vooruitbetaald zijn worden vanaf het boekjaar 2022-2023 maximaal opgenomen tegen 15% van de vervoersomzet.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1. Algemeen

De bepaling van het resultaat wordt gebaseerd op de hiervoor opgenomen algemene beginselen en waarderingsgrondslagen voor de afzonderlijke activa en passiva. Voor de toerekening van de omzet aan opeenvolgende boekjaren wordt uitgegaan van het moment waarop de goederen geleverd zijn of de vervoersprestatie is verricht, dan wel het recht op vervoersprestatie is vervallen. Overige opbrengsten worden eerst verantwoord, wanneer zij zijn gerealiseerd. Voor de toerekening van de kosten aan opeenvolgende boekjaren wordt uitgegaan van de causale relatie tussen omzet en kosten. Voor zover die relatie niet direct valt te onderkennen worden kosten of verliezen opgenomen zodra zij bekend zijn.

3.2. Omzet en kostprijs van de omzet

Onder omzet wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte bedragen voor diensten en geleverde goederen, exclusief omzetbelasting. Onder kostprijs van de omzet wordt verstaan de direct aan de goederen, diensten en geleverde goederen toe te rekenen kosten en afschrijvingen.

3.3. Algemene beheerskosten

De kosten van de ondersteunende diensten, te weten directie, front office en algemeen beheer, welke niet direct aan de goederen en diensten zijn toe te rekenen, zijn opgenomen onder de algemene beheerskosten.

3.4. Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa worden berekend volgens de lineaire methode, waarbij voor de schepen uitgegaan wordt van de actuele waarde, voor de bedrijfsgebouwen wordt uitgegaan van de historische kostprijs minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte levensduur en voor de overige materiële vaste activa op basis van de aanschaffingswaarde. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn bij het bedrijfsresultaat inbegrepen.

3.5. Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming heeft een aantal pensioenregelingen. Deze regelingen zijn voor de verwerking in de jaarrekening aangemerkt als een toegezegde bijdrageregeling. Hierbij worden premies betaald aan verzekeringsmaatschappijen of pensioenfondsen gebaseerd op het salaris in het betreffende jaar. Het betreft hoofdzakelijk pensioenregelingen op basis van middelloon, naast een beperkt aantal regelingen op basis van beschikbare premie. N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming heeft voor deze pensioenregeling geen andere wettelijke of feitelijke verplichting indien er zich een tekort voordoet bij de verzekeringsmaatschappij of het pensioenfonds.

3.6. Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst- en verliesrekening.

3.7. Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Waardeveranderingen financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

Waardeveranderingen van de volgende financiële instrumenten worden rechtstreeks verwerkt in de winst- en verliesrekening:

- financiële activa en verplichtingen die onderdeel zijn van de handelsportefeuille;
- gekochte leningen, obligaties (tenzij aangehouden tot einde looptijd);
- waardeverminderingen van financiële instrumenten die op reële waarde gewaardeerd zijn.

3.8. Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met fiscale faciliteiten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingsschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

4. Materiële vaste activa

De boekwaarden van de materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	schepen	bedrijfsgebouwen	overige vaste activa	activa in uitvoering
Stand per 1 april 2022	102.787	96.052	1.735	3.418	1.582
Investeringen	1.911	0	0	54	1.857
Ingebruikname activa	12	0	8	2.999	-2.995
Desinvesteringen	-3	0	0	-3	0
Herwaardering	2.578	2.578	0	0	0
	107.285	98.630	1.743	6.468	444
Afschrijvingen	7.390	6.611	208	571	0
Stand per 31 maart 2023	99.895	92.019	1.535	5.897	444

Afschrijvingstermijnen

	25 jaar	5-30 jaar	4-25 jaar
--	---------	-----------	-----------

		schepen	bedrijfsgebouwen	overige vaste activa
Cumulatieve aanschafwaarde	1 april 2022	101.129	7.131	11.031
Investeringen boekjaar 2022-2023		0	8	3.053
Desinvesteringen en afgeschreven activa		0	0	-19
Cumulatieve aanschafwaarde	31 maart 2023	101.129	7.139	14.065
Cumulatieve herwaardering	1 april 2022	62.275		
Toevoegingen		4.820		
Cumulatieve herwaardering	31 maart 2023	67.095		
Cumulatieve afschrijvingen	1 april 2022	67.352	5.396	7.613
Afschrijving over toevoeging herwaardering		2.242		
Afschrijvingen boekjaar 2022-2023		6.611	208	571
Cumulatieve afschrijving van desinvesteringen		0	0	-16
Cumulatieve afschrijvingen	31 maart 2023	76.205	5.604	8.168
Stand per 31 maart 2023		92.019	1.535	5.897

De afschrijvingen worden naar tijdsgelang vanaf het moment van ingebruikname berekend.

De investeringen betreffen onder andere de bouw van het expositiepaviljoen inclusief het stuurhuis ms.'Schulpengat' bij Martiem- en Juttersmuseum Flora, nieuwe software voor ticketsysteem, verbouwing van de simulatormuimte en vloepalen aan de onderhoudskade.

5. Financiële vaste activa

De boekwaarden van de financiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	deposito's	obligaties vaste looptijd	overige vorderingen	deel- nemingen	latente belasting
Boekwaarde per 1 april 2022	18.225	10.000	8.002	50	92	81
Investeringen	5.044	2.000	3.044	0	0	0
Amortisatie obligaties	-41	0	-41	0	0	0
Verstrekke leningen	0	0	0	0	0	0
Mutatie belasting vordering	59	0	0	0	0	59
Boekwaarde per 31 maart 2023	<u>23.287</u>	<u>12.000</u>	<u>11.005</u>	<u>50</u>	<u>92</u>	<u>140</u>

De reële waarde van de obligaties is per 31 maart 2023 € 10.790 en ligt onder de netto boekwaarde, wat ook vorig jaar het geval was. Aangezien de obligaties in principe aangehouden worden tot het einde van de looptijd, worden tussentijdse waardeveranderingen niet weergegeven en vindt alleen lineaire amortisatie plaats vanaf aankoop over de resterende looptijd.

De "overige vorderingen" betreft een lening met hypothecaire zekerheid welke verstrekt is aan Steunstichting Hospice inzake onroerend goed te Texel. De looptijd is 30 jaar, de rente bedraagt 2% per jaar en aflossing van het volledig bedrag geschiedt uiterlijk aan het einde van de looptijd. Tussentijdse algehele- dan wel gedeeltelijke aflossing is toegestaan.

De latente belasting heeft betrekking op het compensabele verlies van Rebotex B.V. over huidig boekjaar en het boekjaar 2020/2021 dat verrekend zal worden met toekomstige winsten. Het bedrag aan verrekenbare verliezen dat per balansdatum nog open staat ter verrekening, bedraagt € 860. Verwacht wordt dat de resultaten in de komende jaren het niveau zullen bereiken zoals deze voor de coronacrisis waren waardoor deze verliezen verrekend kunnen worden met toekomstige winsten.

6. Voorraden

De voorraden omvatten voornamelijk brandstof en onderdelen ten behoeve van de schepen.

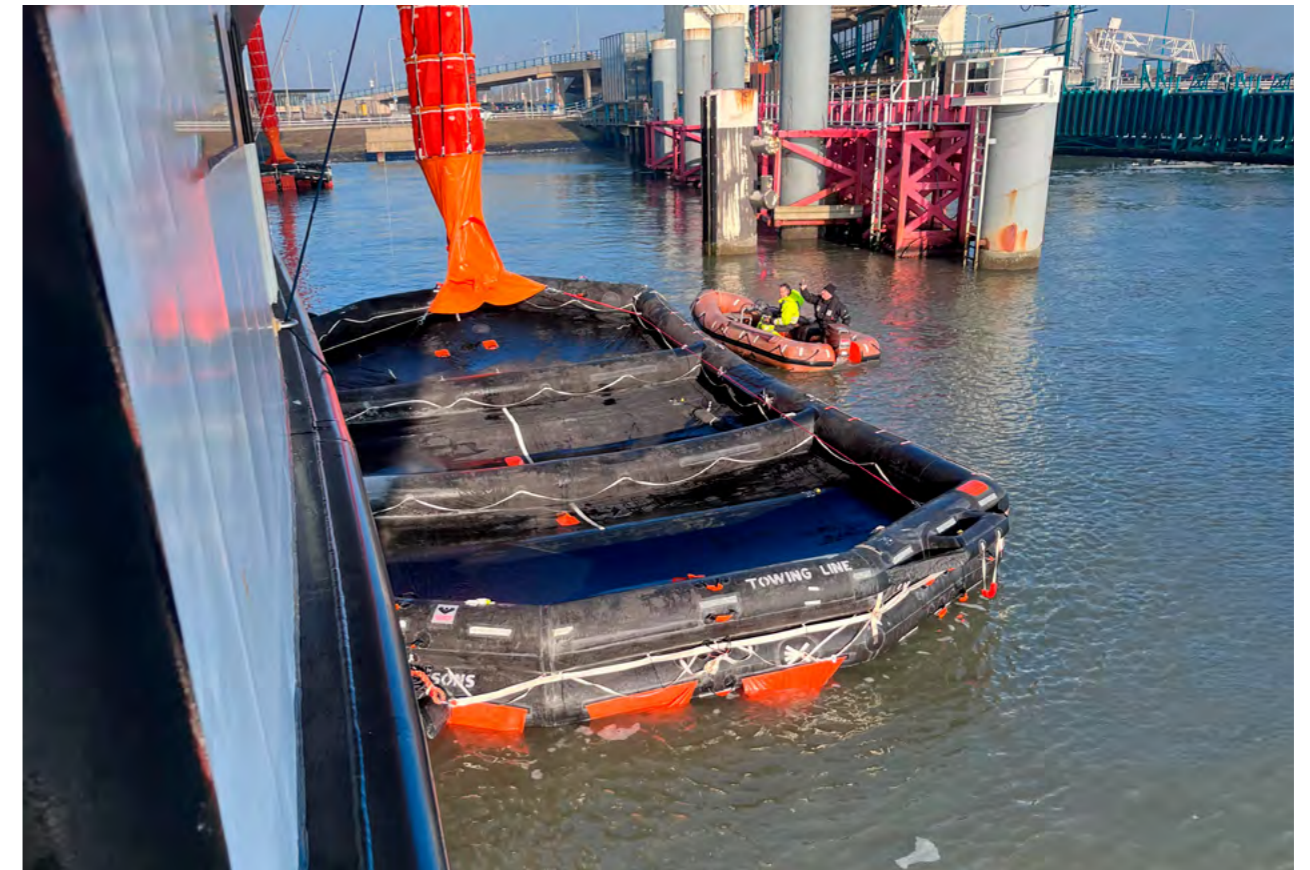
7. Te ontvangen rente

Dit betreft met name de te ontvangen rente van de deposito's.

8. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31 maart 2023	31 maart 2022
Vennootschapsbelasting N.V. TESO	1.606	420
Vennootschapsbelasting Rebotex B.V.	39	57
Omzetbelasting	-30	-16
NOW regeling Rebotex B.V.	-35	102
Loonheff. en premies sociale verzek. TESO	-192	-171
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	<u>-11</u>	<u>-27</u>
	<u>1.377</u>	<u>365</u>

Op de balans bestaat deze post uit de vorderingen vennootschapsbelasting, zijnde € 1.645 en de te betalen bedragen aan omzetbelasting, loonheffing en premies sociale verzekeringen en NOW-regeling voor een bedrag van € 268.

Verbeterde vlotten evacuatiesysteem succesvol getest.

9. Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan onder andere uit een vordering op de verzekering inzake schade vergoedingen € 345 en vooruitbetaalde premie ziektekosten verzekering die vervolgens maandelijks op hieraan deelnemende medewerkers ingehouden wordt.

10. Effecten

Dit betreft obligaties die komend boekjaar vervallen en waarvan de waarde ontvangen zal worden.

11. Liquide middelen

De liquide middelen zijn vrij ter beschikking staande tegoeden bij Nederlandse bankinstellingen, evenals vrij ter beschikking staande kasmiddelen en kasequivalenten.

12. Groepsvermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de vennootschappelijke balans nader toegelicht.

13. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	totaal	latente belastingen	survey schepen
Stand per 1 april 2022	11.175	8.731	2.444
Dotaties	1.252	666	586
Onttrekkingen	0	0	0
Vrijval voorziening	-662	-662	0
Stand per 31 maart 2023	<u>11.765</u>	<u>8.735</u>	<u>3.030</u>

De voorzieningen hebben overwegend een langlopend karakter.

- *Latente belastingen*
Deze post heeft betrekking op het verschil tussen de waardering van de activa en de passiva in de jaarrekening en de fiscale waardering, berekend naar het vennootschapsbelastingtarief van 25,8%.
- *Survey schepen*
De voorziening voor survey van de schepen is gebaseerd op een langetermijnplanning. In het onderhavige boekjaar heeft, conform planning, geen dokbeurt plaats gevonden.

14. Overige schulden

De specificatie van de overige schulden is als volgt:

	31 maart 2023	31 maart 2022
Vakantiegeld en vakantiedagen	2.944	2.183
Overige kosten	380	293
	<u>3.324</u>	<u>2.476</u>

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

(Meerjarige) financiële verplichtingen

TESO heeft een contractuele verplichting om jaarlijks in de vaste kosten van de CNG walinfrastructuur aan Total Nederland N.V., bij te dragen. Deze verplichting is gerelateerd aan een CNG afname met een minimum van 1,9 miljoen kuub per jaar. Deze bijdrage in de vaste kosten duurt tot 2025 en bedroeg voor het boekjaar 2022-2023 € 359.

16. Netto-omzet

De omzet is in het verslagjaar ten opzichte van vorig boekjaar met 2,0 % toegenomen.

Specificatie van de omzetcategorieën:

	2022/2023	2021/2022
Opbrengsten uit kaartverkoop	24.772	26.167
Opbrengsten uit horeca	4.223	2.188
Overige opbrengsten	51	49
	<u>29.046</u>	<u>28.404</u>

17. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten

De uitsplitsing van de kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten is als volgt:

	2022/2023	2021/2022
Lonen, salarissen en sociale lasten, zie 17.1	10.715	8.689
Kosten schepen (inclusief brandstof), zie 17.2	8.490	6.170
Afschrijvingen	7.390	7.200
Overige kosten	6.646	4.724
	<u>33.241</u>	<u>26.783</u>

17.1. Lonen, salarissen en sociale lasten

In de kostprijs van de omzet en de algemene beheerskosten zijn onder meer inbegrepen de volgende personeelskosten:

	2022/2023	2021/2022
Salarissen	8.509	6.522
Sociale lasten	1.256	1.120
Pensioenlasten	950	1.047
	<u>10.715</u>	<u>8.689</u>

In de salarissen is een bedrag van € 195 inbegrepen dat na definitieve berekening, terugbetaald is en zal worden aan NOW- en TVL regelingen die ontvangen waren vanwege de coronacrisis

De berekening van de jaarlijks met de pensioenaanspraken samenhangende lasten is gebaseerd op de reeds verrichte arbeidsprestaties, de zgn. statische methode. De uitvoerder is Pensioenfonds Vervoer en de dekkingsgraad van Pensioenfonds Vervoer bedraagt op 31 maart 2023 112,8% (was per 31 maart 2022 111,4%).

Het gemiddeld aantal werknemers op basis van het aantal verloonde mensdagen bedraagt:

	2022/2023	2021/2022
Operationele dienst	82,1	76,9
Horeca	34,5	32,4
Ondersteunende diensten	17,0	18,6
Directie en staf	6,5	6,2
	<u>140,1</u>	<u>134,1</u>

Dit gemiddelde is opgebouwd door de inzet van 218 medewerkers (v.j. 194). In het verslagjaar zijn vijf commissarissen in functie geweest. De commissarissen hebben in het verslagjaar gezamenlijk een bezoldiging genoten van € 59 (v.j. € 65). Aangezien beloning van de bestuurders herleid kan worden tot een enkele natuurlijk persoon, wordt deze niet vermeld.

17.2. Kosten schepen

In de kostprijs van de omzet zijn tevens inbegrepen de volgende kosten voor brandstof en onderhoud van de schepen:

	2022/2023	2021/2022
CNG, gas- en smeerolie	5.102	2.625
Onderhoud schepen	3.388	3.545
	<u>8.490</u>	<u>6.170</u>

18. Uitkomst der financiële baten en lasten

De uitsplitsing van de financiële baten en lasten is als volgt:

	2022/2023	2021/2022
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	172	147
Waardering effecten (obligaties)	-34	-46
Resultaat verkoop effecten (obligaties)	0	0
Overige rentelasten en -kosten	-58	-131
	<u>80</u>	<u>-30</u>

19. Belastingen

Over het boekjaar 2022/2023 is € 1.008 ten gunste van het resultaat gebracht, wat een belastingdruk betekent van -24,5% (toepasselijk belastingtarief is 25,8%). Doormiddel van carry back kan N.V. TESO het negatieve fiscale resultaat volledig verrekenen met het fiscale resultaat van vorig jaar en derhalve € 305 aan vennootschapsbelasting. Rebotex zal het negatieve fiscale resultaat met toekomstige winsten moeten verrekenen en derhalve voor dit boekjaar een bedrag van € 59 aan vennootschapsbelasting. Het belastingbedrag is als volgt uit te splitsen:

	2022/2023	2021/2022
Vennootschapsbelasting boekjaar	-364	963
Vennootschapsbelasting voorgaande jaren	18	9
Vennootschapsbelasting totaal	-346	972
Mutatie latente belasting	-662	-611
	<u>-1.008</u>	<u>361</u>

Werkzaamheden veerhavens in de jaren '80. De schepen meerden toen af aan een tijdelijke brug.

Voor het eerst rijdt een auto het bovendek op, matroos Dirk Kuitjer wijst de weg.

IV – Vennootschappelijke jaarrekening

Vennootschappelijke balans

voor bestemming van het resultaat, in duizenden euro's

Activa

	Ref.	31 maart 2023	31 maart 2022
VASTE ACTIVA			
<i>Materiële vaste activa</i>	21		
Schepen		92.019	96.052
Bedrijfsgebouwen		1.535	1.735
Overige vaste activa		5.611	3.124
Activa in uitvoering		444	1.582
		99.609	102.493
<i>Financiële vaste activa</i>	22	23.426	18.675
VLOTTENDE ACTIVA			
<i>Voorraden</i>		2.315	1.966
<i>Vorderingen</i>			
Debiteuren		677	262
Vordering op groepsmaatschappij		391	589
Te ontvangen rente		47	22
Belastingen en premies sociale verzekeringen		1.606	420
Overige vorderingen en overlopende activa	23	558	514
		3.279	1.807
<i>Effecten</i>	24	3.952	
<i>Liquide middelen</i>	25	21.863	26.911
Totaal		<u>154.444</u>	<u>151.852</u>

Passiva

	Ref.	31 maart 2023	31 maart 2022
EIGEN VERMOGEN	26		
Geplaatst kapitaal		45	45
Herwaarderingsreserve		24.971	24.946
Statutaire reserve		112.271	109.149
Onverdeelde resultaat		-3.107	1.230
		134.180	135.370
VOORZIENINGEN		11.765	11.175
KORTLOPENDE SCHULDEN			
Leveranciers		1.011	506
Schuld aan groepsmaatschappijen		0	0
Belastingen en premies sociale verzekeringen		203	184
Pensioen		255	188
Vooruit ontvangen plaatskaarten		3.991	2.158
Overige schulden	27	3.039	2.271
		8.499	5.307
Totaal		<u>154.444</u>	<u>151.852</u>

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

in duizenden euro's

	Ref.	2022/2023	2021/2022
Netto-omzet		25.541	26.597
Kostprijs van de omzet	28	<u>-25.162</u>	<u>-21.460</u>
Bruto-omzetresultaat		379	5.137
Algemene beheerskosten	28	<u>-4.264</u>	<u>-3.614</u>
Bedrijfsresultaat		-3.885	1.523
Uitkomst der financiële baten en lasten	29	<u>83</u>	<u>-29</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		-3.802	1.494
Resultaat uit groepsmaatschappijen		-252	84
Belastingen	30	<u>947</u>	<u>-348</u>
Resultaat na belastingen		<u><u>-3.107</u></u>	<u><u>1.230</u></u>

20. Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de vennootschappelijke jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen waarvan invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

De toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening is in veel gevallen gelijk aan de toelichting op de geconsolideerde cijfers. Indien anders wordt dit toegelicht bij de betreffende post.

21. Materiële vaste activa

De boekwaarden van de materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	schepen	bedrijfsgebouwen	overige vaste activa	activa in uitvoering
Stand per 1 april 2022	102.493	96.052	1.735	3.124	1.582
Investerings	1.869	0	8	2.999	-1.138
Desinvesteringen	0	0	0	0	0
Herwaardering	<u>2.578</u>	<u>2.578</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	106.940	98.630	1.743	6.123	444
Afschrijvingen	<u>7.331</u>	<u>6.611</u>	<u>208</u>	<u>512</u>	<u>0</u>
Stand per 31 maart 2023	<u><u>99.609</u></u>	<u><u>92.019</u></u>	<u><u>1.535</u></u>	<u><u>5.611</u></u>	<u><u>444</u></u>

Afschrijvingstermijnen	25 jaar	5-30 jaar	4-25 jaar
------------------------	---------	-----------	-----------

De afschrijvingen worden tijdsgelang vanaf het moment van ingebruikname berekend.

		schepen	bedrijfsgebouwen	overige vaste activa
Cumulatieve aanschafwaarde	1 april 2022	101.129	7.131	10.185
Investeringsboekjaar 2022/2023		0	8	2.999
Desinvesteringen en afgeschreven activa		0	0	0
Cumulatieve aanschafwaarde	31 maart 2023	101.129	7.139	13.184
Cumulatieve herwaardering	1 april 2022	62.275		
Toevoegingen		<u>4.820</u>		
Cumulatieve herwaardering	31 maart 2023	67.095		
Cumulatieve afschrijvingen	1 april 2022	67.352	5.396	7.061
Afschrijving over toevoeging herwaardering		2.242		
Afschrijvingen boekjaar 2022/2023		6.611	208	512
Cumulatieve afschrijving desinvesteringen		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Cumulatieve afschrijvingen	31 maart 2023	<u>76.205</u>	<u>5.604</u>	<u>7.573</u>
		<u><u>92.019</u></u>	<u><u>1.535</u></u>	<u><u>5.611</u></u>

22. Financiële vaste activa

De boekwaarden van de financiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	depositos	obligaties vaste looptijd	overige vorderingen	deelnemingen
Boekwaarde per 1 april 2022	18.675	10.000	8.002	50	623
Investeringen	5.044	2.000	3.044	0	0
Amortisatie obligaties	-41	0	-41	0	0
Verstrekke leningen	0	0	0	0	0
Resultaat deelneming	-252	0	0	0	-252
Boekwaarde per 31 maart 2023	<u>23.426</u>	<u>12.000</u>	<u>11.005</u>	<u>50</u>	<u>371</u>

De rechtstreeks door N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming gehouden deelnemingen zijn:

Naam, vestigingsplaats	aandeel in geplaatst kapitaal in %
<i>Deelneming waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend</i>	
Rebotex B.V., Den Hoorn	100
<i>Overige kapitaalbelangen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend</i>	
Kantoorpand Emmalaan B.V., Den Burg	16,7

23. Overige vorderingen en overlopende activa

Dit betreft € 558 (v.j. € 514) aan overige vorderingen.

24. Effecten

Dit betreft obligaties die komend boekjaar vervallen en waarvan de waarde ontvangen zal worden.

25. Liquide middelen

De liquide middelen zijn vrij ter beschikking staande tegoeden bij Nederlandse bankinstellingen, vrij ter beschikking staande kas-middelen en deposito's met een looptijd van enkele maanden.

26. Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal € 45 (€ 45)

In deze post is in het verslagjaar geen wijziging gekomen. Alle geplaatste (gewone) aandelen zijn volgestort.

De specificatie van de geplaatste aandelen is als volgt (in €):

2.900 aandelen A van nominaal	f 25,-	ofwel € 11,34	32.899
711 aandelen A van nominaal	f 5,-	ofwel € 2,27	<u>1.613</u>
			34.512
240 aandelen B van nominaal	f 100,-	ofwel € 45,38	<u>10.891</u>
			<u>45.403</u>

Herwaarderingsreserve

De herwaarderingsreserve heeft geheel betrekking op waarderingsverschillen van materiële vaste activa, na aftrek van latente belasting op basis van het nominale belastingtarief.

	2022/2023	2021/2022
Balans per 1 april 2022	24.946	24.966
Mutatie herwaarderung	1.913	1.996
Aanpassing wijziging VPB	0	-267
Gerealiseerd deel per 31 maart	-1.888	-1.749
Balans per 31 maart 2023	<u>24.971</u>	<u>24.946</u>

Statutaire reserve

De mutatie is als volgt te specificeren:

	2022/2023	2021/2022
Balans per 1 april 2022	109.149	107.238
Gerealiseerde herwaarderung	1.888	1.749
Vrijval te betalen dividend	4	0
Uit winstverdeling	<u>1.230</u>	<u>162</u>
Balans per 31 maart 2023	<u>112.271</u>	<u>109.149</u>

De verwerking van het resultaat van het boekjaar 2022/2023 zal na het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders plaatsvinden.

27. Overige schulden

De specificatie luidt:

	31 maart 2023	31 maart 2022
Vakantiegeld en vakantiedagen	2.764	2.046
Overige schulden en overlopende passiva	<u>275</u>	<u>225</u>
	<u>3.039</u>	<u>2.271</u>

28. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten

De uitsplitsing van de kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten is als volgt:

	<u>2022/2023</u>	<u>2021/2022</u>
Lonen, salarissen en sociale lasten	9.033	7.908
Brandstof en onderhoud schepen	8.490	6.170
Afschrijvingen	7.331	7.148
Overige kosten	<u>4.572</u>	<u>3.848</u>
	<u>29.426</u>	<u>25.074</u>

In de kostprijs van de omzet en de algemene beheerskosten zijn onder meer inbegrepen de volgende personeelskosten:

	<u>2022/2023</u>	<u>2021/2022</u>
Salarissen	7.076	5.973
Sociale lasten	1.061	928
Pensioenlasten	<u>896</u>	<u>1.007</u>
	<u>9.033</u>	<u>7.908</u>

De berekening van de jaarlijks met de pensioenaanspraken samenhangende lasten is gebaseerd op de reeds verrichte arbeidsprestaties, de zgn. statische methode.

Het gemiddeld aantal werknemers op basis van het aantal verloonde mensdagen bedraagt:

	<u>2022/2023</u>	<u>2021/2022</u>
Operationele dienst	82,1	76,9
Ondersteunende diensten	17,0	18,6
Directie en staf	<u>6,5</u>	<u>6,2</u>
	<u>105,6</u>	<u>101,7</u>

Dit gemiddelde is opgebouwd door de inzet van 147 medewerkers (v.j. 142). Per 31 maart 2023 waren er 118 medewerkers in dienst (v.j. 122). In het verslagjaar zijn vijf commissarissen in functie geweest.

29. Uitkomst der financiële baten en lasten

De uitsplitsing van de financiële baten en lasten is als volgt:

	<u>2022/2023</u>	<u>2021/2022</u>
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	172	147
Waardering effecten (obligaties)	-34	-46
Resultaat verkoop effecten (obligaties)	0	0
Overige rentelasten en -kosten	<u>-55</u>	<u>-130</u>
	<u>83</u>	<u>-29</u>

30. Belastingen

Over 2022/2023 is € 947 ten gunste van het resultaat gebracht, wat een belastingdruk betekent van -24,9 % (toepasselijk belastingtarief is 25,8%). Dit bestaat uit - € 305 vennootschapsbelasting 2022/2023, € 20 vennootschapsbelasting voorgaande jaren en, - € 662 uit de mutatie van de voorziening latente belastingen.

31. Gebeurtenissen na balansdatum

Mede als gevolg van kostenstijgingen door de inflatie op het vlak van onder andere de brandstofkosten en de lonen, wordt voor het boekjaar 2023/2024 opnieuw een negatief resultaat voorzien. Verder hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan welke belangrijke financiële gevolgen kunnen hebben voor de jaarrekening van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming.

32. Resultaatbestemming

Het resultaat over boekjaar 2022/2023 bedraagt een verlies van € 3.107. Conform artikel 24 van de statuten is er geen winstverdelingsvoorstel opgesteld, omdat er over het boekjaar 2022/2023 geen winst is behaald. Derhalve zal aan de algemene vergadering van aandeelhouders worden voorgesteld om het volledige resultaat ten laste van de reserves te brengen. Nadat dit besluit is genomen zal dit in de jaarrekening als zodanig opgenomen worden.

Texel, 22 juni 2023

Raad van Commissarissen:

drs. F.M. van den Broeck, president-commissaris

Directie:

mr. drs. C.H.S. de Waal

P.J.M. Poelmann, vice-president-commissaris

ing. M.E. Duin, secretaris

S. Bakker RA

C.H. Setz

Uw eigen aandeel

TESO heeft ruim drieduizend aandeelhouders, waarvan verreweg de meesten op Texel wonen. Of een sterke band met het eiland hebben. Bij sommigen is het aandeel al honderd jaar in de familie. Anderen komen als aandeelhouder pas kijken. Wie zijn deze mensen? Waarom hebben zij een aandeel? Hoe is het in hun bezit gekomen? En wat betekent dat voor hen? Wij laten vier van hen aan het woord.

Hans de Beurs (64)

Conciërge OSG De Hogeberg

Hans erfde zijn TESO-aandeel van zijn vader, die in 1982 op 55-jarige leeftijd overleed. 'Joop de Beurs was een kleurrijke man. Hij was directeur van de firma C.R. Keijser & Co, een bedrijf dat handelde in granen en veevoer. Ook zat hij in meerdere besturen.'

De Beurs senior maakte nooit deel uit van de raad van commissarissen van TESO, toch had hij een speciale band met de veerdienst. 'Hij was bevriend met Theo Hoogerheide, de directeur die de eerste dubbeldekkers aanschafte. Ik zie Hoogerheide nog bij mijn vaders kantoor binnenstappen. Hij was een visionair. Net als Hoogerheide lag mijn vader regelmatig in conflict met de gemeente. Zulke mannen stonden voor hun zaak.'

Hoewel er thuis aan tafel weinig over zulke zaken werd gesproken, leerde Hans wel van zijn vader dat TESO een bijzondere onderneming is, 'de life-line van de Texelse economie'. 'Dat begon al met dokter Wagemaker en zijn kompanen. Met de moed die zij meer dan een eeuw geleden opbrachten om in het diepe te springen en een eigen veerdienst op te richten. Om het op die manier zelf voor het zeggen te krijgen. Daarvoor heb je een vooruitziende blik nodig.'

Zijn eigen band met TESO dateert van later datum. 'Als puber vond ik het eiland te klein. Ik wilde weg. Je moet terugkomen om het te waarderen en te zien hoe goed we het hier hebben.'

TESO doet erg veel voor Texel. Met het prijsbeleid, maar ook door maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen en clubs en het scholierenvervoer te sponsoren.'

Bij de aandeelhoudersvergaderingen was Hans vaker niet dan wel. 'In de jaren negentig ging ik, toen TESO dreigde te worden overgenomen door partijen als NZH en Doeksen. Toen mijn vriend Nico Kikkert en Steven Bakker kandidaat stonden voor de raad van commissarissen ging ik ook. En nu ga ik weer. Corrie Setz, mijn baas op school, is commissaris. Het voelt nóg dichterbij.'

Dit jaar was Hans bij de opening van het TESO-paviljoen bij Flora. Hij heeft genoten van de opzet en uitvoering. 'Prachtig die geschiedenis. Allerlei herinneringen aan de verbinding tussen Oudeschild en Den Helder kwamen bij me boven.'

Jacqueliën Dros (61)

Huisarts

Jacqueliën is de jongste dochter van J.C. (Cor) Dros, bekend als Engelandvaarder, ondernemer, wethouder en medeoprichter van Texels Belang en De Krim. Ook was hij jarenlang commissaris van TESO. Ze kreeg haar aandeel van hem, toen ze een jaar oud was. 'Hij had er een voor alle kinderen én aangetrouwde kinderen. Jan (Hoekstra) en ik zijn niet getrouwd, dus Jan kreeg geen aandeel. Maar toen mijn moeder overleed, erfde hij dat van haar. Het was in 1959 in bezit van mijn vader gekomen, net als het mijne.'

Ze was een jaar of achttien toen ze voor het eerst een aandeelhoudersvergadering bezocht. 'In de rondvraag heb ik gevraagd waarom er maar één vrouw in de raad van commissarissen zat. Het heeft uiteindelijk veertig jaar geduurd voordat het er twee werden.'

Dat TESO een mannenwereld was, ontdekte ze al toen ze als tiener informeerde naar een baantje als auto-opsteller. 'Dat was voor meisjes onmogelijk, kreeg ik te horen. Punt, geen argumenten verder. Terwijl ik ervan overtuigd ben dat ik mijn *mannetje* had gestaan. Je ziet nu sporadisch meisjes, maar de vooruitgang op dit gebied gaat langzaam.'

Jacqueliën is een kritische aandeelhouder. Om een goede balans te bewaken tussen het toerisme en de leefbaarheid op het eiland vindt ze bijvoorbeeld dat TESO best wat meer zou kunnen doen, al was het maar door de gemeente de cijfers

van het dagtoerisme te leveren. Ook vindt ze de veerdienst te veel gericht op gemotoriseerd vervoer. 'Bij veel regen kunnen fietsers en voetgangers beter laarzen aantrekken. Een betere afwatering zou zeer welkom zijn.'

Toch is ze vooral vol lof. 'Als huisarts weet ik dat de bootdienst superbelangrijk is. Het gebeurt dat ik moet afwegen of ik iemand nog tot de eerste boot thuis kan houden. Of dat ik iemand vóór de laatste boot naar het ziekenhuis moet sturen. Bij bevallingen heb ik wel eens geroepen: *Nog even doorpersen, anders wordt het een Helderse kraai*. Maar als het nodig is, verzorgt TESO extra afvaarten en dat is een zegen.'

Marleen Keijser (49)

Eigenaar kinderopvang Olmenhoeve

'TESO vertegenwoordigt een gevoel, iets speciaals', zoekt Marleen naar woorden om haar waardering uit te spreken. 'Het is toch prachtig, zo'n goede verbinding en zo weinig hoeven betalen voor een overtocht. En toch is er steeds genoeg geld om elke twintig jaar handje contantje een nieuwe boot te kopen.'

Tien jaar geleden kochten Marleen en haar partner Ricardo de Graaf via de Rabobank drie TESO-aandelen. Twee ervan hebben ze aan hun kinderen gegeven. 'Op voorwaarde dat ze hun aandeel niet doorverkopen. Als je geldgebrek hebt, verkoop je het maar aan ons, hebben we gezegd.' Maar geen haar op hun hoofd die eraan denkt het te verkopen. 'Mijn broer deed dat ooit wel met het aandeel dat hij van mijn ouders had gekregen. Hij kreeg er 750 gulden voor en kocht er een Commodore-spelcomputer voor.'

Ondanks de dreigende personeelstaking van vorig jaar, vindt Marleen TESO een goede werkgever. 'Ik kan me voorstellen dat de directie de werkweek van 36 naar 38 uur wilde verhogen. Twee uur extra met zoveel werknemers levert heel

wat extra werktijd op. Maar ik snap het personeel ook. Je komt wel aan iemands privé-tijd. Verder heeft TESO het goed voor elkaar. En met een tweede directeur die wat extra aandacht voor de medewerkers heeft, kan het alleen nog maar beter worden.'

Een punt van verbetering kan wel zijn dat ook aandeelhouders met hun auto langs de automatische kassa in Den Helder kunnen. 'We hebben al een paar keer de boot gemist omdat we nog in de rij stonden. Voor grote drukte hebben we nu zelf een kaart gekocht.'

Ze zal het niet ter sprake brengen bij de aandeelhoudersvergadering, want die bezoekt ze nooit. 'Mijn ouders gingen altijd wel, het is echt een uitje. Maar in onze vriendenkring gaan weinig vrouwen en ik heb geen zin om alleen tussen de mannen te zitten. Ricardo gaat wel en stelt ook kritische vragen. Al zal hij niet schuwen om direct een balletje op kantoor op te gooien als hij ergens mee zit. Wat ze ermee doen, is aan TESO. Maar dan heeft hij het in ieder geval aangegeven.'

Ineke Bremer (43)

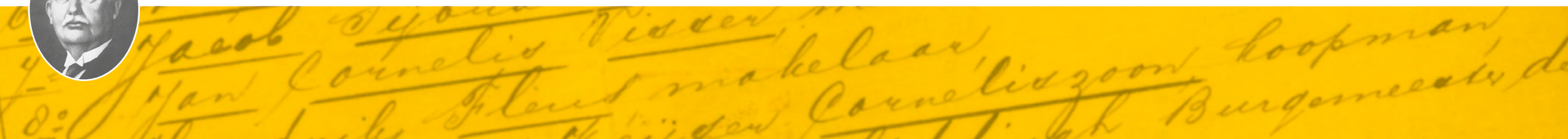
Eigenaar Assurantiekantoor Bremer

Ineke zat nog op de middelbare school, toen ze van haar vader een TESO-aandeel kreeg. 'Als symbool voor een stukje Texel, dat ik zou blijven houden als ik naar de overkant verhuisde. Van huis uit heb ik de waardering voor TESO meegekregen. Dat het heel bijzonder is dat we een eigen veerverbinding hebben, waarover we zelf zeggenschap hebben, en dat we niet te maken hebben met een commerciële partij met heel andere belangen. Ik vind dat nog steeds bijzonder. Het is goed om af en toe bij stil te staan. Zeker nu je ziet dat de bewoners van Ameland problemen hebben met hun veerverbinding.'

Veel waardering heeft Ineke ook voor de maatschappelijke rol van TESO, die op allerlei terreinen meedenkt en helpt initiatieven te financieren. 'Ik vind dat ze die rol heel goed invullen. Zoals deze zomer met een bijdrage aan Oosterend Present, maar bijvoorbeeld ook met het opzetten van de Bestuursklas, waarin jonge Texelaars bestuurservaring opdoen. Ik zat

in de eerste editie, in 2014, en heb dat altijd heel waardevol gevonden. De deelnemers van toen hebben nog steeds een bepaalde band met elkaar. We zien elkaar regelmatig. Onlangs nog, bij de diploma-uitreiking van de klas van dit jaar.'

Wanneer het zo uitkomt, bezoekt Ineke de aandeelhoudersvergaderingen van TESO, al is ze niet iemand die de bijeenkomst al maanden tevoren in haar agenda zet en er alle andere verplichtingen voor aan de kant schuift. Toch koestert ze haar gevoelens voor de veerdienst, die zo goed functioneert en die zo breed wordt gewaardeerd. 'Ik denk dat heel Texel een speciale band met TESO heeft. Ik hoop dat dat zo blijft en dat er geen meerderheid van aandeelhouders komt die voor het hoogste dividend gaat. Ik ben er ook eigenlijk niet bang voor dat dat snel gebeurt. Zolang de aandelen in handen blijven van mensen met een band met Texel, zijn de gratis overtochten voor de meesten wel genoeg beloning.'

V – Overige gegevens

Statutaire bepaling inzake winstverdeling

Artikel 24

Winstverdeling

1. De algemene vergadering van aandeelhouders is bevoegd, al dan niet op voorstel van de Raad van Commissarissen, een gedeelte van de winst te reserveren.
2. Van de winst of de dan resterende winst, wordt aan de houders van aandelen B vijf procent (5%) primair dividend over het nominaal bedrag van hun aandelenbezit uitgekeerd, of zoveel minder als de voor uitkering beschikbare winst toelaat; vervolgens wordt vijf procent (5%) primair dividend uitgekeerd aan houders van aandelen A over het nominaal bedrag van hun aandelenbezit. Er vindt geen verdere uitkering aan houders van aandelen B plaats.
3. Van de overblijvende winst komt veertig procent aan de houders van aandelen A toe; doch slechts voor zover het dividend in totaal hoogstens zes procent (6%) over het nominaal bedrag van hun aandelenbezit bedraagt.
4. Voor zover er daarna nog winst resteert wordt deze gereserveerd voor doeleinden van algemeen belang, en wel in die mate dat voor zover overschotten niet in een reservefonds worden gestort, deze steeds moeten worden aangewend, hetzij voor verlaging van de tarieven, hetzij voor de verbetering van het vervoer, hetzij voor aanverwante doeleinden, waardoor de continuïteit van de onderneming zal zijn gewaarborgd.
5. Het dividend is veertien dagen na vaststelling opeisbaar, tegen inlevering van het daarvoor aangewezen dividendbewijs.
6. Het vastgestelde dividend vervalt aan de vennootschap voor zover dit niet binnen vijf jaar na de betaalbaarstelling is opgevraagd.

Uittreksel statuten

Artikel 8

1. Niemand kan houder zijn van aandelen tot een groter gezamenlijk nominaal bedrag dan (het equivalent in euro van) tweeduizend vijfhonderd gulden (NLG 2.500,-).
2. De Raad van Commissarissen is bevoegd bij onherroepelijk besluit aan in dit besluit met name genoemde personen dispensatie van het in lid 1 opgenomen verbod te verlenen. Aan het verlenen van de dispensatie kunnen voorwaarden worden gesteld.
3. De aandeelhouder die anders dan tengevolge van overdracht van aandelen niet (meer) aan het verbod van lid 1 voldoet, kan voor al zijn aandelen het vergader- en stemrecht uitoefenen, onverminderd de dienaangaande in de statuten opgenomen beperkingen. Het recht op dividend over het meerdere van de aandelen wordt opgeschort. De opschorting van het recht op dividend vervalt indien en zodra de vennootschap op verzoek van de desbetreffende aandeelhouder niet binnen drie maanden één of meer gegadigde(n) aanwijst die bereid en in staat is (zijn) de betrokken aandelen over te nemen tegen een prijs, vast te stellen door een deskundige, op verzoek van de meest gereede partij aan te wijzen door de Rechtbank te Alkmaar, sector Kanton.

Artikel 26

1. De leden van de Raad van Commissarissen en de directie, de aandeelhouders, hun gemachtigden, hun wettelijke vertegenwoordigers en overigens allen waarvan de wet zulks bepaalt, hebben toegang tot de algemene vergadering van aandeelhouders.
2. Iedere aandeelhouder, onverschillig hoeveel aandelen hij bezit, brengt slechts één stem uit.
3. Stemming door gemachtigden moet krachtens schriftelijke volmacht geschieden.
4. Alleen aandeelhouders, notarissen, advocaten, registeraccountants en accountant-administratie-consulenten kunnen als gemachtigde optreden en iedere aandeelhouder kan slechts één andere aandeelhouder als gemachtigde vertegenwoordigen, alles behoudens de rechten welke de wettelijke vertegenwoordiger heeft. Ook kunnen aandeelhouders zich ter vergadering door een deskundige als hier bedoeld laten bijstaan.
5. Eenieder die ter vergadering aan een stemming wil deelnemen, anders dan wegens het zelf zijn van houder van aandelen, is verplicht vóór het tekenen van de presentielijst op de vergadering ten genoegen van degene(n) die de vergadering heeft (hebben) bijeengeroepen aan te tonen, dat hij bevoegd is het aan die aandelen verbonden stemrecht uit te oefenen.
6. De directie kan bij de bijeenroeping van een algemene vergadering van aandeelhouders bepalen dat als stem- of vergadergerechtigden in de zin van dit artikel hebben te gelden zij die op een daarbij te bepalen tijdstip die rechten hebben en als zodanig zijn ingeschreven in een door de directie aangewezen register, ongeacht wie ten tijde van de vergadering de rechthebbenden zijn. De uiterste dag van registratie mag niet vroeger worden gesteld dan op de zevende dag vóór die der vergadering. Bij de oproeping voor de vergadering wordt de dag van registratie vermeld evenals de wijze waarop de stem- of vergadergerechtigden zich kunnen laten registreren en de wijze waarop zij hun rechten kunnen uitoefenen.

VI – Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van commissarissen en de directie van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 maart 2023 van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming te Den Hoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming per 31 maart 2023 en van het resultaat over de periode van 1 april 2022 tot en met 31 maart 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 maart 2023;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over de periode van 1 april 2022 tot en met 31 maart 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de onderneming en de omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar paragraaf risicobeheersing van het directieverslag, waarin de directie zijn (fraude) risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in Toelichting 2.5 Materiële vaste activa in de jaarrekening, waaronder de waardering van schepen.

Ook hebben wij data analyse gebruikt om jaarposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zekelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen. Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording. Deze risico's vereisten echter geen significante aandacht in onze controle.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de directie en de raad van commissarissen.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de directie, het

lezen van notulen en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We zijn door de directie geïnformeerd dat er geen correspondentie is geweest met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle.

Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel 'Continuïteit' van Toelichting 1.5 van de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de onderneming om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de directie besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de directie op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming de continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het eni-

ge realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderneming.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op de ingeschatte risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het

risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderneming;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

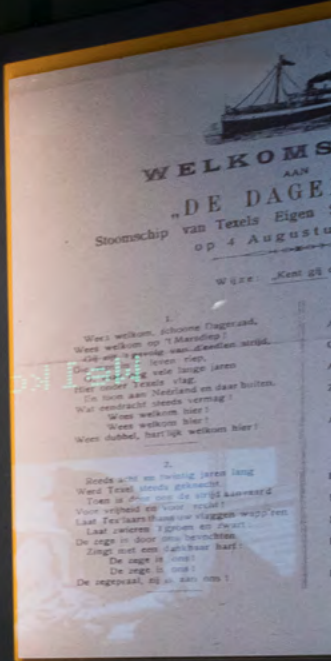
Wij communiceren met de raad van commissarissen en de directie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 22 juni 2023

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. B.J.P. Langedijk RA

-OP EIGEN KOERS-

Colofon

Fotografie:
Flying Focus (omslag), Stefan Krofft, Pieter de Vries,
Renzo Steffens, Sanne Brügemann, Jorn van Eck,
Harry de Graaf en TESO

Vormgeving en prepress:
Ralph Grabowski, Zilte Zaken

